

COACH

Brian Priske

Bývalý trenér
fotbalové Sparty,
nyní Feyenoordu
Rotterdam

Spot

magazín vydávaný
ve spolupráci s Českým
olympijským výborem

ČESKÁ
TRENÉRSKÁ
AKADEMIE

Bud'te sami sebou

NÁRODNÍ
SPORTOVNÍ
AGENTURA

Tento výtisk je samostatně neprodejný

BOSS

baseball
basketbal
florbal
fotbal
kolečkové sporty
lední hokej
hokejbal
Olymp CS MV
plavecké sporty
squash
softball
stolní tenis
šachy
veslování
volejbal

**VŠICHNI JSME
EXPERTI**

ME VE FOTBALE 2024

***iSport*.cz**

COACH

COACH. Měsíčník. Ročník 8., číslo 7, vychází 2. 7. 2024.

Samostatně neprodejně, vychází jako příloha deníku SPORT.

Adresa: 170 00 Praha 7, Komunardů 1584/42,

e-mail: magazinsport@cncenter.cz,

www.isport.cz,

telefon: po předvolbě +420 225 97

volte linku 5275,

Redakce – linka 5111.

Šéfredaktor: Lukáš Tomek,

vedoucí redaktor: Petr Schimon,

grafici: Jaroslav Komolý, Dagmar Šenfeldová,

Tomáš Langer

autor grafické úpravy: Milan Jaroš,

redakční rada: Michal Ježdík, Filip Šuman,

Zdeněk Haník, Michal Barda,

obchodní ředitel-print: David Šaroch (7227),

inzerce: Jan Nassir (7338),

jan.nassir@cncenter.cz,

kontakt na inzertní poradce: linka (7512),

ředitel marketingu: Pavel Renčín,

marketing: Tomáš Besperát,

e-mail: tomas.besperat@cncenter.cz

CCO Libor Berka.

Vydává: CZECH NEWS CENTER a.s.,

Komunardů 1584/42, 170 00 Praha 7,

IČO: 02346826

CEO Martina Říhová, COO Karel Žalud.

Rozšiřují společnosti PNS a.s.

Tiskne: Slovenská Grafia a.s.,

ISSN 2464-6865.

Registrace MK ČR E 22423.

Nevyžádané rukopisy, fotografie

a kresby se nevracejí.

Redakce nezodpovídá za obsah inzerátů.

Publikování nebo jakékoli jiné formy dalšího

šíření obsahu časopisu COACH

jsou bez písemného souhlasu vydavatele

zakázány.

© CZECH NEWS CENTER a.s.

TERMÍN UZÁVĚRKY: 25. 6. 2024

TITULNÍ SNÍMEK: HERBERT SLAVÍK/ČOV

VE SPOLUPRÁCI:

FOTO: MICHAL BERÁNEK

PRISKEHO 3P

Už první den na Olympiádě dětí a mládeže jsem se v Českých Budějovicích pohádal, že nelze všechno dělat jenom hrou, jak se to moderně prosazuje, ale že dril musí zůstat každodenním chlebem i v tréninku dětí. Příklad byl to k počasí. Herní forma tréninku je jako sluneční den, je příjemná a baví, dril je naproti tomu jako zamračená obloha. Ale hrát musíte umět za dobrého i špatného počasí.

Samozřejmě, že jsem pro to, aby trénink byl prošípkován hrou, že jediné herní forma rozvíjí nejlépe herní myšlení a kreativitu. Ale my se musíme snažit o to, aby dětem chutnal i dril. Jasně, v laskavém a bezpečném prostředí, ale tvrdá práce nemůže chybět. Víím, že se oprávněně kritizují konzervativní autoritativní metody vedení tréninku dětí. Ale zároveň mám obavu, abychom nevyhodili dítě i s vaničkou. Totiž, abychom s nepopulárními metodami nevyloučili z tréninku děti tolik potřebný rozvoj postoje k tvrdé práci.

Proč to říkáš? Chci reagovat na rozhovor s Brianem Priskem, fotbalovým trenérem naposledy Sparty, nově Feyenoordu. Zaujaly mě v něm především tři věci.

PRÁCE. „Myslím, že tvrdá práce byla jednou ze základních hodnot v mém životě. Nikdy jsem nebyl nejlepší hráč, nebyl jsem ani nejtalentovanější. Víím, že rovněž nejsem nejlepší trenér, nejsem ani nejtalentovanější trenér. Jsem si tedy vědom toho, že musím tvrdě pracovat. To je rozhodně jeden z bodů, který považuji za zásadní, a snažím se ho předat také hráčům. Ve fotbale ani v životě nedostáváme žádné dárky. Musíte si je zasloužit, mít právo je získat,“ říká trefně Priske. To si právě myslím také, že celá západní společnost tak trochu změkla.

A bohužel to prosáкло i do sportu. Proto, že pojmy jako přísnot, tvrdost, nároky a právě i slovo dril, jsou pokládány za sprostá slova.

POSTOJE. O nich zde také často mluvíme. Zda má větší cenu ve sportu talent, či charakter. I každý hospodský fanda řekne, že obojí. Jenomže mnohokrát jsme se v trenérské praxi museli rozhodovat, které

hráčské hodnotě nakonec dáme přednost třeba v nominaci na šampionát. Jestli hvězdě, nebo dřičovi. A Priske k tomu říká: „Jednoduše očekávám to nejlepší. Ne nutně z kvality, kterou přináší na hřiště, protože fotbal je hra, je to sport - a ve sportu se dělají chyby a oni také udělají chyby, když hrají. Ale očekávám to nejlepší od nich, pokud jde o jejich charakter, mentalitu, úsilí, pokud jde o to, jak se chovají jako profesionálové. Pak musí být nejlepšími. Tudiž na klíčové hráče mám rozhodně velké nároky.“ S tím naprosto souzním, několikrát jsem psal, že jsem pro, aby klíčoví hráči měli v týmu privilegia, ale za jediného předpokladu – že jsou na ně i podstatně větší nároky než na ostatní. To, co bývalý trenér Sparty nazývá mentalitou či charakterem, jsou pro mě postoje: ke sportu, k práci i k životu.

PROHRY. A potřeť mi Priske promluvil z duše, když se rozpovídal o blahodárném významu proher: „Často se můžete dívat na povedené situace z utkání nebo cokoli jiného, ale z porážek se učíte nejvíce. Je to moment, kdy váš mozek musí zapnout a opravdu se začít soustředit na to, jak se můžu zlepšit. Jak mohu dělat věci lépe. Když se chcete zlepšit, musíte se porážky naučit přijímat a brát si z nich to dobré.“

Vzpomínáte na můj notoricky omiláný slogan, že prohra je negativní dobro? A jsme vlastně znovu na začátku u dobrého a špatného počasí. A protože nám na Olympiádě dětí a mládeže, odkud píšu tyto řádky, zatím svítí sluníčko, radujme se z toho. Ale pokud začne pršet, náladu nám to nezhorší a naopak šlápneme na plyn. Vám přeji krásné léto a nezapomeňte si třeba k moři přibalit několik čísel časopisu Coach.

Zdeněk Haník

bývalý trenér volejbalové reprezentace a předseda České trenérské akademie ČOV

Lídr se nezatřese

Úspěšná mise Briana Priskeho možná změní pohled na působení zahraničního trenéra u českého týmu i ve fotbalovém prostředí. Možná ani tak nezměnil mnoho z pohledu hry jako takové, ale určitě vyvedl tým, potažmo klub, ze zajetých kolejí a ukázal, že významnou součástí cesty pro dosažení úspěchu jsou i důležité kroky na první pohled méně viditelné. To vše s plnou podporou a důvěrou hráčů, realizačního týmu i vedení klubu.

TEXT: JIŘÍ WELSCH, DAVID TOMÁNEK, MICHAL JEŽDÍK

FOTO: HERBERT SLAVIK/ČOV

ROZHOVOR

Povídání s Brianem Priskem se uskutečnilo na květnové konferenci pro trenéry Mosty, ještě před koncem fotbalové ligy a před finále MOL Cupu, tj. před jeho odchodem ze Sparty.

Vaše profesionální kariéra se odehrávala v období let 1996 až 2011, včetně času stráveného v Belgii a Anglii. Jaká je vaše nejlepší a nejhorší vzpomínka z té doby?

„Především musím říct, že ničeho nelituji. Všechny vrcholy a pády jsou součástí vaší kariéry a zkušenost, kterou si nesete do budoucna. Určitě jsem zažil dobré časy v Genku, v Belgii. Nejen jako fotbalista, ale také jako člověk. Cítil jsem se tam doma, příjemně, lidé mě respektovali jako cizince přicházejícího do jejich země. Dva roky v Genku jsem si opravdu užil. Z fotbalového pohledu byl pro mě úžasný jeden rok v Premier League. Nejlepší liga a hráči na světě, bylo úžasné to zažít a být toho součástí, i když jen jednu sezonu. Je to určitě jedna z těch lepších vzpomínek, které si ze své hráčské kariéry odnáším. A pak nesmím zapomenout na velice důležitou část této životní etapy. Všichni máme národní hrdost, menší nebo větší, ale máme. Hrát za reprezentaci byl pro mě úžasný zážitek. Být pět let součástí dánského národního týmu a startovat ve 24 utkáních.“

V roce 2011 jste ukončil hráčskou kariéru, bylo vám 34 let a ihned jste naskočil do trenérské profese. Nejprve osm let jako asistent, pak jste se stal hlavním trenérem. Byl jste v Česku hlavní trenér jednoho z našich nejdůležitějších klubů, současného šampiona. Téma vaší přednášky na konferenci Mosty mělo název Trenérská

odyssea. Toto slovní spojení je velmi zajímavé – odyssea je dlouhé putování nebo výprava, obvykle poznamenaná mnoha změnami štěstí. Řekl byste, že to dobře popisuje vaši trenérskou kariéru?

„Musím říci, že to je velmi výstižné spojení. Pamatuji si, že na konci mé hráčské kariéry jsem měl rozhovor s jedním ze

svých asistentů trenéra v Midtjyllandu, který se mě ptal, co bude dál, až kariéru ukončím. Jaký je můj sen? Jaké jsou moje ambice? Zda chci být trenérem? Řekl jsem mu, že určitě ne, že až skončím kariéru hráče, skončím s fotbalem. Potřebuji si od fotbalu odpočinout. Potřebuji nějaký čas užít si rodinu. Strávil jsem mnoho dní v hotelích, na tréninkových hřištích atd., tudíž je čas být naplno otcem, dobrým manželem, být doma a starat se o vše kolem rodiny. O šest měsíců později mi zavolal znovu, hrál jsem v té době v Norsku, v týmu IK Start. Řekl mi, že se stane novým hlavním trenérem Midtjyllandu, a zda bych ukončil kariéru hráče a stal se od léta jeho asistentem. Musel jsem se najednou rozhodnout a vybrat ze dvou možností. V té době jsem byl v Norsku sám, bez rodiny, ta byla v Dánsku. Bylo to v ten moment docela snadné rozhodnutí, a tak jsem udělal první krok k trenérské profesi.“

Co se změnilo mezi okamžikem, kdy jste řekl ne, a šesti měsíci poté, kdy jste skutečně řekl ano? Zajímá nás, kdy

Dánská sestava v přípravném utkání se Španělskem před EURO 2004

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

FOTBALOVÝ TRENÉR

BRIAN PRISKE

Narozen: 14. května 1977 v Horsens

Hráčská kariéra: bývalý obránce, AC Horsens (1996-97), Aarhus Fremad (1997-99), AaB (vše Dán., 1999-2003), Genk (Bel., 2003-05), Portsmouth (Ang., 2005-06), Bruggy (Bel., 2006-08), Vejle (2008-11), Midtjylland (2010), Kristiansand (vše Dán., 2011)

Největší úspěchy: 24 zápasů za dánskou reprezentaci (2003-07), čtvrtfinále EURO (2004), vítěz dánské ligy (1999), vítěz belgického poháru (2007)

Trenérská kariéra: Midtjylland (2011-16 asistent), FC Kodaň (2016-17 asistent), Midtjylland (2018-19 asistent, 2019-21 hlavní), Antverpy (2021-22), Sparta (2022-24), Feyenoord Rotterdam (2024-?)

Největší úspěchy: vítěz dánské ligy (2020) a 2x české ligy (2023, 2024), vítěz českého poháru (2024)

Jste si uvědomil, že trenérství je vlastně něco, co byste chtěl dělat?

„Ten okamžik nastal, když mi kolega zavolal. Během dvou týdnů jsem měl různé rozhovory s dalšími lidmi v klubu, včetně jednoho mentálního kouče, s nímž jsem trochu spolupracoval, a vedli jsme diskusi na různá témata, a samozřejmě jsem o tom také mluvil s rodinou. Moje žena hrála v tomto ohledu rozhodně velkou roli. Věděl jsem, že pokud bych měl začít trénovat, muselo by to být na nejvyšší úrovni hned od začátku. Pochopil jsem, že nemám trpělivost začít na nižší úrovni nebo s mládeží. Mám největší respekt k trenérům v akademiích, k trenérům dětí a mládeže a ke všem kolegům, kteří přišli do profesionálního sportu skrze mládežnické kategorie. Z nějakého důvodu jsem měl však pocit, že pokud bych měl začít trénovat, muselo by to být hned v profesionálním týmu. A tohle byla ta příležitost. Někdy cesty začínají velkými rozhodnutími, a toto bylo určitě jedno z nich. Cítil jsem, že bylo správné. V roli trenéra se naučíte, že je dobré někdy důvěřovat svému instinktu. A tento instinkt byl rozhodně ten správný.“

V roce 2019 jste byl povýšen z asistenta na hlavního trenéra. V první sezoně jste vyhrál šampionát o 14 bodů a následující rok jste se s týmem kvalifikoval do Ligy mistrů. Jak jste se v tu chvíli cítil? Myslel jste si, že to je jednoduché?

„Ne, nemyslel.“

Vyhrávat není jednoduché?

„Ne, ne, ne, vyhrávat nikdy není jednoduché. Myslím, že to také víte. Je to tvrdá práce. Je to spousta hodin. Je to také spousta hodin, kdy se věci nedaří, a máte špatné myšlenky. Ale určitě jsem cítil, že já a náš tým jsme byli na správné cestě. Nebylo to jen mnou. Byli jsme tehdy v Midtjyllandu docela mladý tým. Měl jsem z naší práce dobrý pocit, že věci děláme dobře. Rozvíjeli jsme náš herní styl, vyvíjeli jsme se také jako trenéři a lidé. Myslím, že jednou z mých silných stránek vždy bylo být pragmatický a také být dostatečně kritický vůči sobě a podrobovat se vlastní reflexi v mnoha aspektech. Tím pádem jsem si snáze uvědomoval, že

i když jsme vyhráli šampionát a kvalifikovali se do Ligy mistrů, že mám před sebou ještě dlouhou cestu. Musíte být konzistentní ve všem, co děláte, a také v dosažených výsledcích, ve všem, co si vytyčíte.“

Profesor Sergio Lara-Bercial, jenž analyzuje trenéry pracující na nejvyšší úrovni, říká, že většina z nich si udržuje vysoký stupeň pokory. Mluví také o tom, že jejich práce se odehrává ve vysoce stresujícím prostředí. Co dělá trenérství krásným pro vás?

„Páni, to je dobrá otázka. Určitě se jedná o víc atributů. Vyhrávat je samozřejmě jeden z nich. Ten pocit vítězství a úspěchu je úžasný. Ať už jde o dlouhodobý úspěch v podobě zisku trofeje, nebo jen o jednotlivé vítězství. Někdy jsou to dokonce jen úspěchy vztahující se k jednomu tréninku. Motivuje mě to. Motivuje mě vidět hráče, jak se zlepšují, jak se stávají lepšími, stejně tak i členy realizačního týmu. Sledovat jejich kariéry, jak rostou a jak se formují, ať už jsou to mladí trenéři, nebo starší. Dělá mi velkou radost a cítím spokojenost, když vidím, že věci rostou, když se prostředí, například jako ve Spartě, rozvíjí. Vidět vývoj celého klubu, a že se ubíráme správným směrem. Úspěch není tedy nutně jen o zvednutí trofeje a s tím spojených pocitech, o získání toho pocitu. Rád vidím, jak se hráči zlepšují, jednotlivci i tým, se kterým pracuji. Ano, to je pro mě jeden z klíčových prvků. Samozřejmě jsem tu, abych vyhrával. Ale největší úspěch pro mě je, když vidím, že ostatní lidé dosahují pokroku.“

Lara-Bercial hovoří o tom, že emocionální stabilita je velkou součástí úspěšného trenéra na vysoké úrovni. Po zisku titulu se Spartou na jaře roku 2023 jste řekl: ‚Soustředím se na další utkání, nedívám se příliš daleko do budoucnosti, tak se vyhýbám stresu.‘ Jak pracujete na tom, aby vaše emocionální výkyvy spojené s vaší pozicí byly co nejmenší? Jak se vyrovnáváte s tlakem před utkáním, během něj i po něm? Jak zvládáte porážky? Jak se uvolňujete?

„Co a jak jste to řekli, je stoprocentní pravda. Opravdu se snažím nedívat se dopředu a nepřemýšlet příliš daleko. Samozřejmě musím plánovat. Jako tre- →

INZERCE

Cesta k úspěchu vede
přes trvalé hodnoty
a fair play.

FOSFA
Life Science

GENERÁLNÍ PARTNER
ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU
2020 - 2024

ROZHOVOR

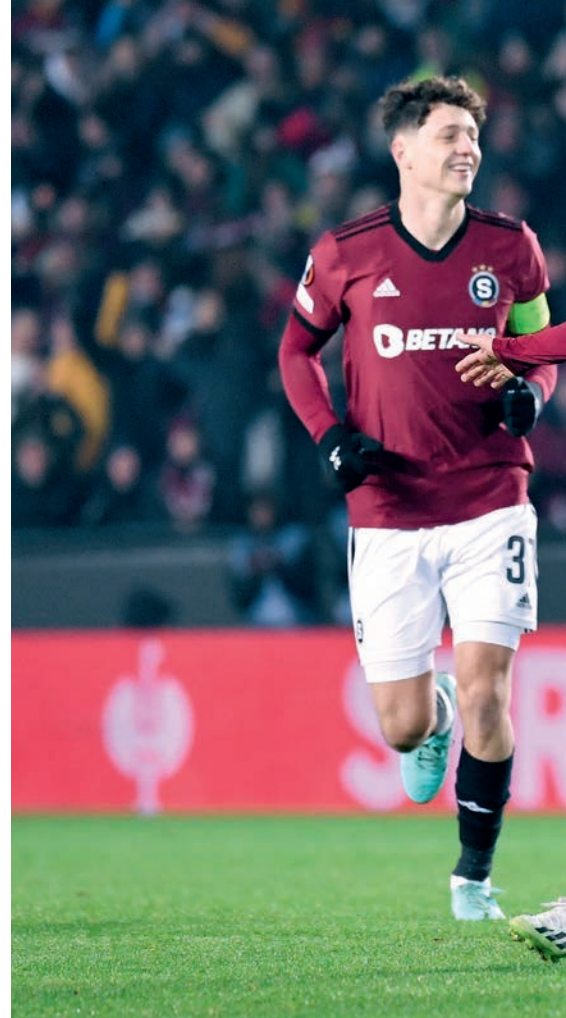
ner musíte mít roční plán, ten se posléze upřesňuje na kratší období, měsíce, týdny, ale zásadně nepřemýšlím o utkání, které přijde po tom nejbližším. Tudíž když tuto sobotu hrajeme se Slavií, nepřemýšlím o následujícím zápase s Baníkem. Nepřemýšlím o dalším utkání ve smyslu, kdo bude hrát, jak budeme hrát a jaký bude výsledek. Pokud bych na to přistoupil, začal bych si vytvářet v určitých ohledech přidání druh stresu, kterého v roli trenéra máte už tak dost. Čím víc stresu máte, tím je pravděpodobnější, že uděláte špatné rozhodnutí. Snažím se tedy zůstat v přítomnosti. Snažím se soustředit se na nejbližší utkání z pohledu taktiky a strategie, připravit se na to, co se může stát, na dobré i špatné věci. Snažím se mít připravené různé taktické prvky, které můžeme použít pro změnu ve hře.“

Můžete to ještě víc přiblížit?

„Musíte mít dopředu připravené varianty rozestavení, hráče, kteří do jednotlivých formací v moment změny zařadit,

Součástí stresového prostředí je také řízení vztahů s různými zúčastněnými stranami, s různými lidmi. Jak řídíte například své vztahy s hráči? Chtli jsme váš citát, že není správné být s hráči kamarád, ale je důležité být jim blízko. Je to vaše celková filozofie?

„Ano, myslím, že je důležité být hráčům blízko ve smyslu poznání a pochopení, například co se děje v jejich životech. Nejen na fotbalovém hřišti. Víím, že to má obrovský vliv na jejich výkony. Pokud doma všechno běží hladce, pokud se jim daří v osobním životě, pak víím, že přijdou s úsměvem a užívají si život. A pak mají lepší možnost opakovaně podávat výkony na úrovni jejich maxima. Na druhou stranu pokud mají problémy v osobním životě, s dětmi nebo třeba s rodiči, ať už je to cokoli, s velkou pravděpodobností to na ně bude mít negativní vliv. Snažím se tedy od nich získat všechny informace, které mohu. Například jsem sledoval všechny hráče na Instagramu. Ne abych

„NÁZORY FANOUŠKŮ, MÉDIÍ, ‚ODBORNÍKŮ‘ RESPEKTUJI, ŽIJÍ S NIMI, ALE SNAŽÍM SE, ABY NA MĚ NEMĚLY VLIV. VÍTE, TRENÉR JE JEDINÝ, KDO V TOMTO OHLEDU DRŽÍ PRAVDU ZA RUKU.“

brát v potaz jejich momentální fyzický, psychický i zdravotní stav. Mít varianty, kterého hráče v jednotlivé situaci zařadit, nebo ze hřiště stáhnout. Pokud soupeř provede nějakou změnu, jak budeme my reagovat. Jsem přesvědčen, že na konci dne je klíčová příprava. Čím lépe jsem připraven, tím lepší rozhodnutí udělám. Musíte přijmout, že stres je a bude součástí naší profese a vlastně i života. Stejně tak tlak. Snažím se nemyslet na názory lidí, kteří nejsou v přímém spojení s naším týmem a organizací. Názory fanoušků, médií, ‚odborníků‘ respektuji, žiji s nimi, ale snažím se, aby na mě neměly vliv. Víte, trenér je jediný, kdo v tomto ohledu drží pravdu za ruku. Média a sociální sítě se snažím příliš nečíst, protože by to mělo vliv na moji mysl a náladu, v jakémkoli ohledu, pozitivním i negativním. A jsme opět u stresu. Teď musím vyhrát toto nebo tamto utkání. To nepotřebujete. Když jste ve Spartě, musíte vyhrát každé utkání. To je jasné a nemusím si to přečíst.“

je kontroloval, ale abych sledoval jejich životy, co se děje, abych měl normální zájem o ně jako o lidské bytosti, nejen jako o hráče. Rád si s nimi povídám, když jdou do restaurace nebo z autobusu. Mám jednoho hráče, jenž rád cestuje po České republice a navštěvuje krásná místa, která zde máte. Je to pro mě ideální příležitost, abych s ním mohl vést běžný rozhovor o jiných věcech než o fotbale. Myslím, že je to důležité. Víím, že všichni jsme tu kvůli sportu a vyhrávání, ale na konci dne

jsou hráči také lidské bytosti. Potřebují jiný přístup. Potřebují být osloveni jiným způsobem než jen fotbalem. A i pro mě je fajn se bavit o jiných tématech než jen o fotbale.“

Po jedné sezoně v Antverpách jste se přestěhoval do Prahy. Proč jste se rozhodl přijít do Sparty?

„Důvodů bylo víc. Můj kontrakt byl ukončen, na konci mé první sezony jsem byl propuštěn. Potřeboval jsem tedy najít novou práci a chtěl jsem se co nejdříve vrátit k trenérské profesi, zpět k týmu a klubu. Měli jsme s mým agentem rozhovory s různými kluby v Evropě a také v USA. A najednou zavolal Tomáš Rosický a požádal o schůzku. Bylo to vlastně

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

docela rychlé, jako blesk z čistého nebe. Nebylo to něco, co bych očekával jako nabídku nebo šanci. Měli jsme dobrou první schůzku, měli jsme také dobrou druhou schůzku a krom toho jsem měl opravdu dobrý pocit nejen z Tomáše, ale také z celého klubu, lidí, kteří v něm pracují. Velmi důležitý byl také určitě potenciál přijít sem do Sparty a pokusit se znovu získat trofej vítěze ligy.“

Přišel jste do Sparty, jednoho z nejvýznamnějších klubů, které v Česku máme, který nevyhrál titul devět let. Co jste tam našel?

„Našel jsem úžasný klub. Musím říct, že především s dobrým zázemím, velkým potenciálem a dobrými lidmi uvnitř organizace, dobrými lidmi uvnitř budovy. Nejen na Strahově, ale také na Letné, kde sídlí vedení a marketing. Co jsem ale také cítil, byla bolest ve tvářích lidí, když jsem se s nimi setkal, když jsem s nimi mluvil. A když k tomu přidám pohledy fanoušků, rozhodně jsem měl pocit, že všichni společně touží po trofeji a po znovuzískání titulu. Měl jsem však také pocit, že jsou to lidé, kteří byli připraveni na jasný směr, jasný způsob řízení, kudy, kam a jak jít, jak se tam dostat. Viděl jsem rovněž jejich ochotu následovat.“

Lidé říkají spoustu věcí. Jedna, kterou jsme slyšeli, byla, že když jste do Sparty přišel, atmosféra tam byla možná trochu strnulá, napjatá. Vy jste to dokázal změnit.

„Pomáhá, když vyhráváte.“
Je možné, že za změnou vedoucí k vítězstvím byl řečneme vámi přinesený lidský dotek? Tím, že jste přinesl například základní pokoru na denní bázi. Souhlasíte s tím?

„To je dobrá otázka. Určitě je důležité, aby trenér přišel se svou filozofií z fotbalového hlediska. To je samozřejmě. Myslím si však, že je také důležité přijít se svou lidskou filozofií. Ukázat a opakovaně aplikovat své vůdčí schopnosti. Leadership, kterému věříte, za který se můžete postavit na sto procent. Musím říct, že jsem příliš nepřemýšlel o tom, do jaké kultury vstupuji. Možná bych měl, ale nepřemýšlel jsem. Přišel jsem na sto procent s pocitem, které mám uvnitř sebe, s tím člověkem, kterým jsem, s trenérem, kterým jsem. A věřil jsem, že moje filozofie je dobrá a je to ta, jež nám může pomoci podávat opakovaně dobré výkony a vyhrávat. Nepřemýšlel jsem tedy o české kultuře a jejích kladech a záporech. Snažil jsem se aplikovat svou cestu a dělat to po svém.“

Stejně tak jsem se ale snažil přizpůsobit. Vnímat, respektovat a také se přizpůsobit situaci, v níž klub byl, přizpůsobit se místu, kde jste. Nejen šatně a hřišti, ale také klubu, kultuře, do níž jsem vstoupil. Považuji to za důležité a myslím, že to je má silná stránka: adaptovat se. Tím pádem jsem si docela rychle uvědomil různé věci z české kultury, které jsem určitě předem neznal.“

Jaké to například jsou?

„Jste velmi disciplinovaní. Lidé dělají přesně to, co se jim řekne. Hráči skutečně na tréninkovém hřišti tvrdě pracují a jsou loajální ke způsobu, jakým jsme chtěli věci dělat. Určitě měli na některé věci jiné názory, ale na konci dne jsme i na základě jejich pohledů vytvořili principy, které jsem já a moji kolegové představili a vyžadovali. Ale jak jsem řekl, primárně jsem se opravdu snažil být takovým, jakým jsem, ve všech ohledech. To je základ mé filozofie – být autentický, reálný a pro druhé čitelný.“

Abychom byli upřímní, to nezní moc jako my. Ale jsme rádi, že nás takto vidíte.

„Chápu. Avšak takto jsem to po svém příchodu vnímal. To, co jste říkal, jsem také někdy slyšával. Ale viděl jsem, jak lidé pracují v tréninkovém centru na Strahově, přicházejí brzy ráno a odcházejí večer. Fyzioterapeuti pracovali neustále, kondiční trenéři stejně tak, trenéři brankářů byli mnoho hodin denně na tréninkovém hřišti s chlapci z akademie i prvního týmu. Brzy poznáte, jak je nastavená jejich mentalita. S mým nástupem přišel trenér s několika kolegy do trenérského štábu s jasnou filozofií, jejíž součástí bylo říkat, jak chceme, aby se věci dělaly. Velmi důležité také bylo, že se podařilo propojit sportovní úsek a vedení klubu. Všichni jsme byli od začátku na stejné lodi. Pracovali a táhli jsme stejným směrem. A proto stále říkám, že je to týmová práce. Tomáš Rosický a Tomáš Sivok byli v tomto ohledu úžasní, opravdu mi byli blízko a pomohli mi v mnoha ohledech.“

Znovu si vás dovolujeme citovat: „Po příchodu do Sparty jsme museli pracovat na vnitřní síle týmu a na celkovém sjednocení a semknutí.“ Jak se vám to podařilo? Jak jste na tom pracovali?

„Myslím, že podstata je v důvěře a víře v nastavený koncept. Pokud se zamyslíme nad tím, že Sparta, jako velký klub s velkými očekáváními každou sezónu, devět let nevyhrála ligu, devětkrát selhala. V tento moment je normální, že mnoho lidí kolem →

klubu a také uvnitř začne pochybovat. To byl můj dojem po příchodu a pravděpodobně jsem si to poprvé opravdu víc uvědomil, když jsme prohráli s Vikingem a vypadli z evropského poháru po prvních dvou utkáních sezony. Tehdy jsem zcela jasně pochopil, že Sparta byla opravdu velké zraněné zvíře. Byl to také moment, kdy jsem si uvědomil, že se musíme soustředit na vnitřní sílu, na důvěru hráčů, všech kolem týmu. Věřím, že je důležité stát spolu hlavně v momentech, když prohrajete utkání, když se nepodaří naplnit větší cíle. Ano, zde se projevuje vnitřní síla. Je snadné slavit spolu, když vyhráváte. Když prohrajete nebo máte horší sérii, vypadnete z poháru, to jsou momenty, kdy potřebujete ostatní lidi kolem sebe. Potřebujete spoluhráče, kolegy, abyste se necítil sám. To je stejné pro hráče i trenéra. Musím cítit, že všichni jsou spolu, když vyhráváme. Když jsme prohráli s Vikingem a vypadli, viděl jsem šatnu, která byla prostě rozdělená, včetně lidí kolem týmu. Tehdy jsem si byl zcela jistý, že právě teď musíme všechny spojit. Pamatuji si, když jsme prohráli první utkání sezony v české lize. Tehdy jsme poprvé společně stáli v kruhu, a to mi dalo sílu. Cítil jsem, že od tohoto momentu jsme jednotní, že zůstaneme spolu. Byl to bod, od něhož můžete podnikat kroky k růstu. K růstu týmu, jednotlivců, členů realizačního týmu, a následně dosáhnout úspěchu, který chcete.“

Je velmi zajímavé, že jste tento pocit našel právě v porážce.

„Prohry jsou situace, kde se nejvíce a nejlépe učíte. Mnoho lidí na to skutečně zapomíná. Víte, když vyhráváte, je mnoho věcí snazších. Často se můžete dívat na povedené situace z utkání nebo cokoli jiného, ale právě z porážek se učíte nejvíce. Je to moment, kdy váš mozek musí zapnout a opravdu se začít soustředit na to, jak se můžu zlepšit. Jak mohu dělat věci lépe. Některé z mechanismů, které máme v mozku, pocházejí z neúspěchu. Jeden z klíčových prvků je zůstat klidní, když čelíte neúspěchu, být soustředěný, snažit se být objektivní a realistický. Pak se vám snáze pracuje na zlepšení. Když se chcete zlepšit, musíte se porážky naučit přijímat a brát si z nich to dobré.“

Jaký byl váš proslov při prvním setkání s hráči Sparty? Jaké poselství jste jim předal?

„Byl to docela jednoduchý proslov ve smyslu: takhle pracuji, takhle chceme pracovat společně. Toto je směr, kudy

půjdeme a kam vás chceme dostat. Popisoval jsem, jak bude vypadat jejich každodenní život na Strahově, jakým způsobem já a můj realizační tým chceme dělat věci, jednak z pohledu stylu hry, ale také z pohledu náročnosti. Mám velmi dobré vzpomínky na své příchody do Antverp a do Sparty. Nový klub, hráči, všechno od začátku. Na Spartě mi však chybělo asi deset hráčů, kteří byli s národními týmy. Vlastně mi chybělo deset klíčových hráčů ve stejný moment. Dru-

há sezona tady už byla snazší, dokázal jsem se snáze přizpůsobit tomuto faktu. Také jsem si uvědomil, že některé z mých proslovů, které jsem měl první den přípravy, byly určeny jen polovině týmu. Po příchodu hráčů z reprezentace a z dovolených jsme vlastně museli začít znovu.“

Mnoho vašich předchůdců, trenérů ve Spartě selhalo. Vy jste uspěl. Co si myslíte, že jste přinesl, co Spartě chybělo? A víte, díky čemu jste klub znovu učinil úspěšným?

Sparta přišla o dva lídry: kapitán Ladislav Krejčí míří do Girony, kouč Brian Priske do Feyenoordu

„Upřímně nevím, co se zde dělo před deseti lety. Nevím ani, co se zde dělo před třemi roky. Mám ale největší respekt ke všem, kteří ve Spartě byli a vynaložili velké úsilí, aby byli úspěšní. Ne vždy to vyjde. Nesmíte se však zastavit a vzdát to. Co jsem přinesl já? Snažím se přinést a sdílet kvality, které mám jako trenér a také jako člověk. Náš úspěch ale zdaleka není jen můj, jedná se o týmovou práci. Do výsledného produktu jsem přidal nějaké ingredience já, něco přinesl Tomáš Rosický, další Tomáš Sivok, je tam mnoho od jednotlivých hráčů, ale také od kolegů z realizačního týmu. Všechno se nám podařilo dát dohromady, vytvořili jsme dobrý mix a dokázali být úspěšní. Na druhé

Tok, ani nevím, na čem všem dalším jsou. Nesleduji všechno, ale i média jsou úplně jiná, než když jsem hrál já. Vidíme víc a víc rozvodů ve společnosti, rodiny jsou neúplné. Někteří z mladých kluků možná vyrůstají se svou matkou, což je v pořádku, ale možná jim chybí mužský element, a tím pádem některé jiné dovednosti a návyky. Moje a předešlé generace vyrůstaly v jiném prostředí, šatny byly úplně jiné, mnohem tvrdší, mnohdy i hrubší. Pokud jste nepodávali výkon, jenž se od vás očekával, spoluhráči se na vás nedívali dobře. Trenér jakbysmet. Možná by s vámi ani nejradyji nemluvil. Neříkám, že to bylo dobře, nebo špatně, ale bylo to úplně jinak než dnes. Dnešní hráči jsou prostě jiní lidé. A jako

„Z PORÁZEK SE UČÍTE NEJVÍC. MOZEK MUSÍ ZAPNOUT A OPAVDU SE ZAČÍT SOUSTŘEDIT NA TO, JAK SE MŮŽU ZLEPŠIT. JAK MOHU DĚLAT VĚCI LÉPE.“

straně vím, že za určování směru, kudy půjdeme, jsme byli zodpovědní společně s Tomášem Rosickým. Nejen za směr, ale také za způsob, jak chceme věci dělat. Když něco dělám, věřím tomu a snažím se to přenést na všechny kolem sebe. A tady to fungovalo velmi dobře.“

Každá trenérská odysea vyžaduje víc esenci vedení. Co jsou pro vás klíčové atributy dobrého nebo skvělého lídra?

„Myslím, že lídr je někdo, kdo vždy stojí pevně a jasně na velitelském můstku. V dobrých, tam je to snazší, ale hlavně v těžkých časech. Všichni tam můžeme být a hodně lidí by tam chtělo být. Je důležité, aby lídr zažil dobré i špatné časy. Na základě toho, pak stojí pevně a klidně. Nebude se třást, když vítr zavane. Domnívám se, že to je jeden z klíčových prvků. Rozhodně mám rád a snažím se být tím lídrem, jenž má měkké dovednosti a respektuje lidi kolem sebe. Důležité je si také uvědomit, že hráči jsou lidské bytosti a že generace, kterou vidíme teď přicházet, se změnila, je jiná. Je to jen deset let, kdy jsem hrál, ale fotbal se dramaticky změnil. Hra je rychlejší, hráči jsou silnější. Hráči jako lidé jsou také jiní, komunikují přes Instagram, Tik-

tok, ani nevím, na čem všem dalším jsou. Nesleduji všechno, ale i média jsou úplně jiná, než když jsem hrál já. Vidíme víc a víc rozvodů ve společnosti, rodiny jsou neúplné. Někteří z mladých kluků možná vyrůstají se svou matkou, což je v pořádku, ale možná jim chybí mužský element, a tím pádem některé jiné dovednosti a návyky. Moje a předešlé generace vyrůstaly v jiném prostředí, šatny byly úplně jiné, mnohem tvrdší, mnohdy i hrubší. Pokud jste nepodávali výkon, jenž se od vás očekával, spoluhráči se na vás nedívali dobře. Trenér jakbysmet. Možná by s vámi ani nejradyji nemluvil. Neříkám, že to bylo dobře, nebo špatně, ale bylo to úplně jinak než dnes. Dnešní hráči jsou prostě jiní lidé. A jako

Už jste několikrát zmínil jméno sportovního ředitele Sparty. V jednom rozhovoru jste řekl: „Jsem šťastný ve Spartě pod vedením Tomáše Rosického.“ Jak byste ho popsal jako lídra?

„Tomáš je klidný. Je dobře připraven na všechna setkání a jednání, která máme, jsme v kontaktu téměř každý den. V tomto ohledu je tedy viditelný. Sdílíme stejné hodnoty, pokud jde o jednání s lidmi, s hráči i členy realizačního týmu. Byl klid-

ný i na začátku, v momentech a časech, které nebyly jednoduché. Po mém příchodu jsme měli období, kdy jsme uhráli pět remíz v řadě. A rozhodně jsem cítil, že lidé začínají pochybovat o projektu zahraničního trenéra a všeho kolem. On zůstal klidný, zůstal věrný nastavenému konceptu. Věřil, že věci, které jsme se snažili dělat na Strahově, byly nastaveny správným směrem. Většina našich rozhodnutí byla na základě objektivních dat. To, že jsme mohli zůstat klidní, my trenéři a tým, je rozhodně jeho zásluha. Jsem přesvědčen, že v komunikaci s vedením stál za námi a držel to ode mě dál. Toto je také jedna ze silných stránek lídra, že odebíráte extra tlak od lidí, kteří jsou nad vámi, a snažíte se to držet od lidí, se kterými pracujete směrem dolů. V tomto ohledu byl a je úžasný. Pro každého trenéra je důležité, abyste necítili příliš extra tlaku. Tlak je přirozenou součástí naší profese, žijeme s ním, často jej sami vytváříme, ale stejně tak potřebujeme prostor a čas. Procesy se nenastaví ze dne na den. Ka- →

INZERCE

Pomáhej pohybem
s aplikací EPP od Nadace ČEZ

www.pomahejpohybem.cz

SKUPINA ČEZ

GENERÁLNÍ PARTNER
ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU
2021 - 2024

ždý, kdo by byl ve Spartě, je dost chytrý na to, aby pochopil, že když uhradíte pět remíz, znamená to zvýšený tlak. Samozřejmě nikdo není spokojený, když máte méně bodů, než se očekávalo. Ale pak je příjemné nemít ten pocit od sportovního ředitele, generálního ředitele nebo majitele, že mně volají a říkají mi, jak jsem špatný a teď musím začít dělat věci jinak. Neměl jsem ten pocit.“

Mluvili jsme o vedení směrem nahoru, k lídrům organizace. Jak je to směrem dolů, k hráčům a realizačnímu týmu? Co očekáváte od hráčů, které potřebujete jako lídry?

„Jednoduše očekávám to nejlepší. Ne nutně z kvality, kterou přinášejí na hřiště, protože fotbal je hra, je to sport - a ve sportu se dělají chyby a oni také udělají chyby, když hrají. Chyby jsou součástí hry. I ti nejlepší hráči udělají chyby. Ale očekávám to nejlepší od nich, pokud jde o jejich charakter, mentalitu, úsilí, pokud jde o to, jak se chovají jako profesionálové. V tomto ohledu od nich očekávám maximum pokaždé, když jsou na tréninkovém hřišti nebo v utkání. Pak musí být nejlepšími. Musí být příkladem pro ostatní, pro nově příchozí nebo pro ty, kteří na ně spoléhají nebo se snaží dostat do této role. Tudiž na klíčové hráče mám rozhodně velké nároky.“

Mistrovský tým. Zleva dánští asistenti Lukas Babalola a Christian Clarup, sportovní manažer Tomáš Sivok, sportovní ředitel Tomáš Rosický, Brian Priske a Lars Friis, jeho nástupce v roli hlavního kouče Sparty.

„CHYBY JSOU SOUČÁSTÍ HRY. I TI NEJLEPŠÍ HRÁČI JE UDĚLAJÍ. ALE OČEKÁVÁM TO NEJLEPŠÍ OD NICH, POKUD JDE O CHARAKTER, MENTALITU, ÚSILÍ, JAK SE CHOVÁJÍ JAKO PROFESIONÁLOVÉ.“

Několikrát jste zmínil kulturu. Před chvílí jste hovořil o hodnotách. Jsou to dvě věci, které jdou ruku v ruce. Jaké jsou základní hodnoty vašeho týmu, vaší organizace? Jak je komunikujete hráčům, realizačnímu týmu a mimo organizaci?

„O hodnotách v každém případě mluvíme. Hodně věřím v tvrdou práci. Myslím, že tvrdá práce byla jednou ze základních hodnot v mém životě. Nikdy jsem nebyl nejlepší hráč, nebyl jsem ani nejtalentovanější hráč. Víím, že rovněž nejsem nejlepší trenér, nejsem ani nejtalentovanější trenér. Jsem si tedy vědom toho, že musím tvrdě pracovat. Proto každý den a každý týden investuji hodně hodin do toho, abych byl lepším. To je rozhodně jeden

z bodů, který považuji za zásadní a snažím se ho předat také hráčům. Ve fotbale ani v životě nedostáváme žádné dárky. Musíte si je zasloužit, mít právo je získat. Musíte tedy tvrdě pracovat, abyste dosáhli úspěchu. Respekt je pro mě důležitý, to je další hodnota. Respekt v jakémkoli aspektu života, nejen ve fotbale. Nevadí mi, že se mnou lidé nesouhlasí, nevadí mi, že mají jiný názor než já. A také mi nevadí, když mi říkají, že si myslí a vidí věci jinak. Ale rád bych, aby mi projevíli respekt, který si zasloužím. Snažím se ke všem chovat s respektem. V tom smyslu to samé očekávám od ostatních. Víím, že jsem někdy udělal chybu, že také v některých aspektech překračuji hranici. Například někteří rozhodčí si mohou myslet, že

moje chování bylo za hranou respektu, ale snažím se respektovat všechny. To jsou dvě základní hodnoty. A pak se snažím chovat k lidem tak, jak bych si přál, aby se chovali ke mně.“

Při prodlužování smlouvy se Spartou jste zmínil, že jste byli schopni propojit dvě kultury, českou a dánskou. V čem vidíte podobnost, v čem rozdíl? A co jste tím myslel, propojit tyto dvě kultury dohromady?

„Naše kultury jsou určitě odlišné. Jsou zde však podobnosti, na nichž se dá stavět. Jak jsem řekl, lidé na Spartě velmi tvrdě pracují. Nemusí to být českým standardem, jak jsem vycítil, ale je to tak. Máme výhodu, že jsme společně s akademií všichni na jednom místě na Strahově. Potkáváme se na denní bázi. Oslovila a ohromila mě také mentalita šatny, mentalita týmového ducha, kterou klub, zaměstnanci a hráči měli navzdory tomu, že jsme neprožívali jen dobrou období. Podařilo se nám budovat týmového ducha. Přispěly k tomu například příležitosti, které jsme hráčům dávali na kempech v Rakousku nebo Španělsku,

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

aby strávili čas spolu, šli na večeři sami, bez trenérů, a trochu si tento čas užili, navzdory tomu, že si pravděpodobně dají víc pív. Dělali jsme to, ačkoli se nejedná o normální způsob, jak pracujeme v zemi, z níž pocházím, protože to není součástí naší kultury. Uvědomil jsem si ale, že je to pro ně důležité: být spolu, vytvořit vazby, přispět k vytvoření týmu spojením jednotlivců uvnitř skupiny. Pro hráče bylo opravdu důležité se poslední večer na tréninkovém kempu setkat. Věřil jsem, že nám to vrátí. Je to určitě jedna z věcí, kdy jsem si řekl, že nebudu v tento moment tak striktní. Kultura dnešních šaten je hodně jiná než v době, kdy jsem hrál já. Když jsem byl mladý a šli jsme na podobnou večeři, nezastavi-

li jsme se u dvou nebo tří piv, pokračovali jsme. Teď je to jiné.“

Mysleli jsme si, že to, co nás spojuje, je právě pivo.

„Přesně tak.“

My máme dokonce rčení: být opilý jako Dán.

„Slyšel jsem to, stále mi to někdo připomíná. Ano, my jsme takoví bývali, i já jsem býval takový. Jak jsem však řekl, dnes je to jiné. Mnoho mladých hráčů ani nemá rádo pivo, tudíž není se čeho bát. Ano, někteří z nich možná pijí pivo víc než v jiných zemích, ale zvládají to. Pokud dobře trénují, hrají, pokud dělají, co se po nich chce, nevidím v tom problém. Tak je to spravedlivé.“

Jak hráči a realizační tým reagovali, když jste je poprvé svolal do kruhu do středu hřiště po utkání? Je to něco neobvyklého.

„Opět dobrá otázka. Upřímně řečeno, nezeptal jsem se jich. Řekl jsem všem, hráčům i realizačnímu týmu, že tohle budeme dělat. Chtěl jsem, abychom tam byli všichni, protože všichni slaví, když vyhraje, ale také potřebuji vidět nás všechny, když prohrájeme. Jak se cítili při prvním, druhém a třetím setkání v kruhu ve středu hřiště, nevím. Můžu jen hádat a nemyslím si, že to bylo nutně pozitivní. Ale když je vidím teď, sami se chopí iniciativy, aby se sešli a zavolali ostatní dovnitř. Proto se domnívám, že 99,95 procent z nich si skutečně myslí, že tohle je dobré a že z toho mají dobrý pocit. Když mohu mluvit za sebe, je příjemné být v kruhu, když vyhraje. Je to rozhodně jedna z nejlepších věcí, které jsem udělal. Dává mi to úžasný pocit, ať už jsme vyhráli, nebo prohráli.“

Na začátku rozhovoru jste zmínil, že pravděpodobně jedno z vašich nejdůležitějších rozhodnutí v životě bylo stát se hlavním trenérem. Udělal jste to na základě svého instinktu, nějakého pocitu. Přesto jste známý tím, že děláte mnoho rozhodnutí na základě dat. Odkud pochází váš vztah k datové založenému přístupu k rozhodování?

69

Tolik ligových zápasů Sparty Priske odkoučoval. 49 jich vyhrál, jen pětkrát prohrál.

„Je to proces, který začal, myslím, tak před osmi roky. Opět jsem měl štěstí, že jsem byl součástí Midtjyllandu v době, kdy jeho nový většinový majitel Matthew Benham přinesl aspekt datové vědy do fotbalu. Jestli se nepletu, bylo to v roce 2014. To bylo poprvé, kdy jsme v Midtjyllandu začali intenzivně pracovat s daty a velmi pravděpodobně jsme také byli jedním z prvních klubů v Dánsku, který opravdu začal sledovat věci z pohledu dat ve fotbale a na základě nich dělat rozhodnutí.“

Pokračujte, prosím.

„Matthew Benham měl v té době úžasnou společnost v Anglii a prostřednictvím ní jsme mohli pracovat s různými čísly ze všech utkání po celém světě a s našimi vlastními zápasy. V ten moment jsme sledovali a analyzovali, co se na hřišti děje z datového pohledu. Hodnocení jsme si dělali my jako trenérský tým i vedení klubu. V Midtjyllandu bylo velmi úzké propojení sportovního úseku s vedením, v mnoha aspektech. Používali jsme data k hodnocení našich utkání, ale také k měření pokroku a rozvoje týmu a jednotlivých hráčů. Porovnávali jsme například i zlepšení v průběhu času. Měl jsem to štěstí být součástí této cesty a dělat tyto kroky. A jak všichni víme, od roku 2014 uplynulo 10 let, získaná data z utkání i tréninkového procesu rostla. Je to důležitý nástroj. Není to prvek, který rozhoduje, ale nástroj k tomu, abychom dělali správná rozhodnutí. Je to výborný nástroj k hodnocení věcí, k získání vstupních informací, pomocník v rozhodování, které pak mohu mnohem víc považovat za správná.“

Kolik lidí se ve vašem týmu věnuje práci s daty?

„Když se podíváme pouze na data ze hry, z fotbalového pohledu, máme tři analytiky, kteří se zaměřují pouze na to, co a jak hrajeme my a naši soupeři. Samozřejmě Tomáš Rosický má k dispozici další datové analytiky, kteří pro klub pracují v oddělení skautingu. Pak máme dva lidi →

Obhajoba! Druhý letenský titul ve dvou letech slavili s trenérem i Matěj Ryněš a Jan Kuchta.

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

pracujte tvrdě. Nejsou žádné zkratky, žádné snadné cesty, žádné dárky. Všechno si zasloužíte tím, co děláte. A to vychází z tvrdé práce.“

Poslední, ale neméně důležitá otázka: jaký je váš trenérský sen?

„To je opravdu těžké říci, protože nemám plán, pokud jde o mou kariéru. Je to pravděpodobně jediné místo, kde nemám plán. A já jsem rád připravený. Myslím, že všechno, co dělám, je produkt mé přípravy. Všechno, co dělám v utkáních, je něco, co jsem dělal na tréninku, nebo na co jsem se připravil. Snažím se mít plán na spoustu věcí. Ale pokud jde o mou kariéru, ve skutečnosti nemám žádný plán. Myslím, že to je také jedna z výhod, již jsem si přenesl z hráčské kariéry. Když jste ve fotbale skoro 30 let, je těžké plánovat další krok, kam chcete jít, protože vše závisí na výsledcích. Víím, že na to nemohu mít vliv, nemohu prostě připravit výsledky. Nemohu se připravit na to, abychom vyhráli, ale mohu se připravit na to, abychom podali výkon, jenž nám dá dobrou možnost vyhrát. To je jeden z cílů, na který se soustředím. Když pracuji, snažím se být nejlepší verzí sebe sama každý den, snažím se být v dobré kondici každé ráno, když přicházím v 7:00 na Strahov. Pak totiž víím, že pokud můj výkon je v průběhu času na nejvyšší úrovni, nějaký jiný tým nebo klub přijde zaklepat na mé dveře a možná mě

zaměřující se na data z GPS, data získaná z fyzických aktivit hráčů na trénincích a také z utkání. Máme tedy víc expertů, v různých odděleních. Na konci dne smícháme všechny datové informace dohromady a snažíme se je co nejsrozumitelněji prezentovat trenérům a dalším členům realizačního týmu.“

Jedna věc je získat a shromážďovat data, jichž můžeme mít velké množství. Jak je ale zpracovat a srozumitelně prezentovat. Která? A komu?

„Ano, toto je klíčem k jejich efektivnímu využívání. To my máme.“

Jak vybíráte, co, kdy a komu budete komunikovat? Která data jsou pro trenéry, která pro širší realizační tým, která pro vás, která pro hráče, pro vedení? Jak to nastavíte?

„Máte úplnou pravdu, to je klíčem. Máme spoustu čísel, informací, což je hezké a první krok. Můžete se podívat téměř na všechno. Na konci dne věřím v KPI (klíčové ukazatele výkonnosti) a data, která považují za relevantní pro náš herní styl a naši kulturu. Pak se snažíme najít ty KPI, které jsou pro tyto prvky klíčové. Po každém utkání dostáváme obsáhlou zprávu, podobnou té po každém kole v české lize. V ten moment se můžeme porovnávat s různými týmy, v různých statistikách, a také s naším plánem. Získáme tím základní srovnávací měřítko. Můžeme vidět, jak se vyvíjíme, jaké podáváme výkony ve srovnání s ostatními týmy. Je ale také důležité si uvědomit, že máme jen jeden život, den má pouze 24 hodin. Nemohu sledovat

všechno a nemohu se podívat na všechna dostupná data. Musím si vybrat některá z nich, o nichž víím, že jsou relevantní pro to, jak chci, aby můj tým hrál, jaké výkony podával.“

Jaká by byla rada, již byste dal trenérům, kteří budou číst tento rozhovor?

„Buďte sami sebou. Na sto procent. To je nejdůležitější věc. Pokud nejste sami sebou, nemůžete vést lidi. Nemůžete pomáhat lidem. Vidí skrz vás okamžitě. Musíte přijmout, kdo jste. Přijměte dob-

„POKUD NEJSTE SAMI SEBOU, NEMŮŽETE VÉST LIDI. NEMŮŽETE POMÁHAT LIDEM. VIDÍ SKRZ VÁS OKAMŽITĚ. MUSÍTE PŘIJMOUT, KDO JSTE.“

ré věci, o nichž víte, že je máte, ale také přijměte chyby, které všichni máme jako lidské bytosti a jako lídři. Přijměte, že vás nebudou mít všichni rádi, že s vámi nebudou všichni souhlasit. Ale buďte sami sebou. Jinak se budete pohybovat v prostředí a kultuře, kde se nebudete cítit komfortně. Kde budete mít pocit, že musíte být na pozoru. Musíte si užívat prostředí, v němž pracujete. Stejně tak si musíte užívat svůj život. To je rovněž velmi důležité. Potkal jsem lidi, kteří se snažili pracovat způsobem, o němž si myslí, že možná ostatní ho považují za správný. Okamžitě ale cítíte a vnímáte, že se necítíte ve své kůži. To je rozhodně má největší rada. A pak, už jsem to řekl,

požádá, abych se k nim přidal, jako to udělala Sparta. Je to klíčový prvek. Jít krok za krokem. Jestliže začnu přemýšlet o tom, že bych rád šel do Liverpoolu. Manchesteru United nebo PSG, ztratil bych koncentraci na to, co je důležité. Důležité je, co děláte dnes, nikoliv, co bude zítra. Dnešek je důležitý. Jít krok za krokem. Když uděláte dobře svou práci, pak možná nějaký větší klub přijde s nabídkou. Snažím být v přítomnosti a nemyslet příliš dopředu, protože o úspěchu nebo neúspěchu ve fotbale rozhoduje víc věcí. Viděli jsme to v kvalifikaci o Ligu mistrů. Vypadli jsme na penaltový rozstřel, to je minimální rozdíl. Rozhodují maličkosti.“ □

POJĎ HRÁT
HOKEJ

SPRÁVNÝ SPORT PRO VAŠE DÍTĚ

WWW.POJDHRATHOKEJ.CZ

PARTNER
SPRÁVNÉ
VÝŽIVY

GENERÁLNÍ
PARTNER
PROJEKTU

Kaufland

PARTNEŘI

CCM

Tajemství sedmého

Týmový výkon Panthers zlomil Oilers, postavené na individualitě

TEXT: SLAVOMÍR LENER

Edmonton povstal ve finálové sérii z 0:3 na 3:3 a nakonec ho dělil od Stanley Cupu jediný gól. Otáčení zápasu nebo série v play off není nic nového. Sám jsem na Floridě zažil, když jsme na ledě Detroitu prohrávali po dvou třetinách 1:4 a Wings nás válcovali. Ve třetí třetině jsme za 8 minut dali 4 góly a frustrovaný Detroit uhrál v závěru zápasu klikovou remízu 5:5. Dominovali jsme, byl to skvělý týmový výkon. Týden poté jsme dokázali doma ztratit vedení s Coloradem 5:0 a prohrát v prodloužení. Trochu sebeuspokojení, zranění klíčových hráčů, a porazila nás individualita: 6 bodů geniálního Petera Forsberga. V obou zápasech jsem měl pocit, že jakmile se dostanete na vlnu, nedá se to zastavit. To ale byly běžné ligové zápasy.

Již předtím jako trenér Calgary Flames jsem v roce 1994 zažil, že jsme ztratili již téměř vyhranou sérii proti Vancouveru. Vedli jsme 3:1 na zápasy, prohráli další dva v prodloužení a ten rozhodující dokonce až ve druhém overtimu. Rozjeté Canucks nebylo možné zastavit. Panthers se ovšem letos stejně rozjeté Oilers zastavit povedlo.

Co rozhodlo? Naplnily se predikce? Jak důležitou roli hrály největší hvězdy? A jak důvěryhodná byla prohlášení trenérů a hráčů o tom, že se na sedmý finálový zápas těší?

Z 0:3 obrátilo bitvu o Pohár jenom Toronto, v roce 1942 proti Detroitu.

Z toho koukala pouze 2procentní šance na otočku. Třeba v NBA se to ještě nikdy nikomu nepodařilo. A Florida to před týdnem taky nedopustila.

Před rozhodující bitvou se objevily zajímavé názory mnoha bývalých špičkových hráčů i trenérů se zkušenostmi ze sedmého utkání. Nikdo z nich netvrdil nic přesvědčivě. Naopak finalisté, kteří byli „in“, ukazovali, že pochyby nejsou na místě. Hráči i trenéři Floridy mi připadali přece jen opravdovější, z jejich

prohlášení bylo cítit, že v triumf opravdu věří.

Ti, co věřili Oilers (a že rozhodne kapitán McDavid)

Nathan MacKinnon, šampion 2022:

„Nejúžasnější věc, kterou obdivuji, je, jak klidný zůstal za stavu 0:3. V jeho hře není žádná panika a posunul ji na jinou úroveň.“

Steve Stamkos, šampion 2020 a 2021:

„Dokonce mě oslovil, aby si popovídal o mých zážitcích, když jsme vyhráli Pohár, o tom, co bylo potřeba, a o věcech tohoto druhu. Je tak působivé, jak je soutěživý ve všech ohledech.“

Ryan Getzlaf, šampion 2007: „Odmítá prohrát, blokuje střely a dělá vše, co je potřeba, aby vyhrál. Vyrosl v někoho, kdo je na to připraven.“

Jonathan Toews, šampion 2010, 2013 a 2015: „Je mimo tento svět. Je opravdu těžké pochopit, co dělá, kromě tlaku, pod kterým je. Stále dosahuje nových úrovní. Je nezastavitelný.“

P. K. Subban, držitel Norris Trophy:

„Panthers jsou teď často mimo pozice, nechávají jít Edmonton do přečíslení, riskují. Nevěřím jim, pokud to nezlepší. Pokud chtějí vyhrát, musí hrát s až zoufalým nasazením, ale pod kontrolou. A to není jednoduché teď, když jim

teče do bot. Musí být trpěliví, nesmí chtít vyhrát každé jednotlivé střídání. Musí mít stále tři hráče na defenzivní straně.“

Mark Messier, šestinasobný šampion:

„Oilers donutili svým pohybem, rychlostí bruslení, aby Panthers hráli zoufale a riskovali. Dokázali to, že Panthers teď nehrají svou hru. Hledají se. Mají hrát celohříšťový forčeking? Nebo hrát zezadu, opatrněji? To budou často chybení někde mezi, a to dává větší šanci Oilers. Věřím Edmontonu i proto, že hrají s neskutečným sebevědomím.“

Realita, výsledek: Nejlepší útočník planety McDavid se nakonec neprosadil. Panthers jej díky výhodě domácího prostředí uhlídali a trenér Maurice mohl uplatnit svůj plán: hrát na něj Barkova, nejlepšího defenzivního útočníka NHL. Panthers si vzali ponaučení, jako by se řídili prohlášením Subbana a Messiera.

Ti, co věřili Panthers

Paul Maurice, kouč Panthers, po porážce v 6. finále: „Nebojím se o psychický stav mých hráčů. Dnes to nebylo v pořádku. Řekl jsem jim: Utrpěli jste porážku, cítíte to, bolí to. Ale to, kdo jsi dnes večer, neznamená nic pro to, kým budeš za dva dny. Olíznete si rány a zítra to začneme ladit.“

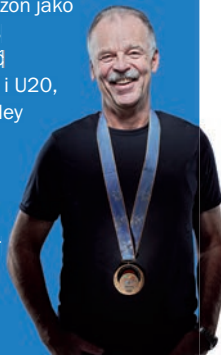
Aleksander Barkov, kapitán Panthers: „Mluvili jsme ihned po zápase v kabině jako tým, mluvili jsme s vedením, trenéry a všemi, které potřebujeme, abychom se dobře připravili na zápas číslo 7. A samozřejmě to začíná právě teď. Regenerace, příprava a tak, abychom byli ready. A budeme.“

Peter DeBoer, trenér Dallas Stars:

„Raději bych šel do zápasu číslo 7 s prohrou nebo několika prohrami, než s výhrou. Pokud ztrácíte, a jste dobrý tým, chcete napravit, co je špatně, hrbete a najdete nakonec způsob, jak vyhrát. Je téměř snazší překonat prohru, než se v šatně snažit mít pod

SLAVOMÍR LENER

- po boku Ivana Hlinky trenér hokejových olympijských vítězů v Naganu 1998
- v NHL působil šest sezon jako asistent Calgary Flames a Florida Panthers, kouč reprezentačního A-týmu i U20, Sparty, Düsseldorfu, Luley a Linköpingu, kde odkoučoval přes 1000 utkání (2x zlato a 4x bronz)
- působil jako šéftrenér svazu a manažer reprezentace (1x stříbro, 2x bronz)

finále

kontrolou tým, který vyhrává, kde se pro něj věci trochu zjednodušily.“

Realita, výsledek: Prokázala se síla týmu. Nejen Barkov, v nejdůležitějším zápase se prosadili i nejméně kritizovaní hráči Verhaeghe a Reinhart, zářil gólman Bobrovsky. Došlo na slova kouče Mauriceho: zůstat svůj, neměnit zásadní herní plán, pracovat pro tým, vycházet ze skvěle defenzivní a agresivního forčekingu. Nepanikařit. Prokázal, že je velkým trenérem.

Trenéři a hráči opakují, že zápas číslo 7 je třeba považovat za jen další utkání. Je to možné?

DeBoer: „Když se dostanete do play off, ať už je to první kolo, nebo sedmé finále Stanley Cupu, odehrajete kolem stovky zápasů. Takže máte identitu jako tým. Víte, jak vypadá vaše nejlepší hra. Paul Maurice to ví. Musíte bojovat s nutkáním něco měnit a musíte přimět tým, aby věřil, že bude hrát s identitou, se kterou hráli celou sezonu, když hráli dobře, vyhráli všechny ty zápasy a ve finále se dostali do vedení 3:0. Zkušenost protřelého trenéra je v těch chvílích opravdu užitečná.“

Je to jednoduché. Musíte věřit sobě, spoluhráčům a tomu, jak zápas vyhrájete. Jistě, budou tam nervy a mravenčí v břiše. Ale jakmile se vhodí puk, je to stejná hra, jakou jste hráli celý rok. Tým, který si moc nepřipouští důležitost takového zápasu, obvykle vyhrává.

Poučení

Abyste mohli otočit sérii, musíte mít:

Dokonale zvládnutou týmovou hru, individuální dovednosti, kondici, vůli, víru v sebe sama, zkušenosti, vítěznou mentalitu, leadership, klíčového a produktivního hráče, schopnost eliminovat chyby, mít štěstí. A skvělého kouče-psychologa.

Jak se dá ztratit série: Lehké sebeuspokojení, zranění, dochází síly, postupné kupení chyb, najednou i dřívější držák gólman začne být prostupnější. Nejprve prohrájete z určité lehkovážnosti, přehlí-

Paul Maurice

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

žíte detaily, později narůstá nespokojenost až frustrace, změníte svůj styl hry, který byl pro vás dosud typický, a v rozhodujícím sedmém utkání se může stát, že vlastně nevíte, jaký styl chcete proti soupeři, který je na vlně a momentálně vás válcuje, hrát. Nejste to vy. Začnete míchat sestavou, měnit detaily v taktice. To však nebyl příklad Floridy.

Inspirace pro všechny trenéry

Věřit, držet se svého plánu, motivovat, být pozitivní. Nedívat se dozadu, ať v sérii vedete, nebo prohráváte. Šance, že se série otočí, je pouze 2%, ale stojí to za to: změnit historii a dokázat téměř nemožné. □

BARBORA SEEMANOVÁ prošla všemi druhy olympijských her. Začínala na dvou Olympiádách dětí a mládeže, aby v patnácti jela na Evropské hry v Baku. O rok později se podívala na svou první skutečnou olympiádu do Ria (2016) a se třemi medailemi zvládla i Olympijské hry mládeže v Buenos Aires (2018). Do Tokia, kde byla před třemi lety šestá na kraulové dvoustovce, zamířila jako mistryně Evropy a na podobnou metu cílí i teď v Paříži, po dvou evropských triumfech.

TEXT: JIŘÍ NIKODÝM

Covid ukradl závodní nervozitu

PLAVKYNĚ

BARBORA SEEMANOVÁ

Narozena: 1. 4. 2000 v Praze

Největší úspěchy (vše volný způsob) – OH: 2016 a 2020 (6. místo na 200 m). **ME:** zlato na 200 m (2021, 2024), 100 m a 400 m (oba 2024), 2x stříbro v krátkém bazénu na 200 m (2021, 2023). **OH mládeže:** zlato na 50 a 100 m, bronz na 200 m (2018). **MEJ:** stříbro na 100 a 200 m (2016), zlato na 50 m, stříbro na 100 m a bronz na 200 m (2017)

Zajímavost: držitelka 6 českých rekordů v 50metrovém bazénu a 6 v krátkém bazénu

Olympiáda dětí a mládeže 2013 a 2015

„Na ODM jsem byla dvakrát, poprvé v Olomouci, pak ve Zlíně. Na obě účasti mám strašně dobré vzpomínky, protože ještě na té první jsem byla se starším bráchou, který v tu dobu ještě plaval. ODM byla pro mě speciální a úplně nová. Potkala jsem se se spoustou sportovců a s lidmi, které jsem v životě neviděla, a najednou jsem s nimi tvořila jeden tým. Fandili jsme si a byli jsme jako jeden velký klub, což jsem do té doby nezažila, a navíc jsem to prožila s bráchou. Vzniklo tam hodně přátelství, strašně moc zážitků. Byl to takový malinký vhléd, jak vypadají pořádné mezinárodní závody. A pamatuji si, že to pro mě opravdu byly důležité závody, prostě dětská olympiáda.“

Evropské hry v Baku

„Evropské hry byly jako olympiáda a pro mě se dění v Baku v roce 2015 podobalo Olympiádě dětí a mládeže. Znamenaly pro mě další krok v kariéře a byl to dobrý vklad do dalších let. Evropské hry mě jako hodně mladou patnáctiletou plavkyni připravily na skutečnou olympiádu, na kterou jsem jela už za rok, což jsem tehdy absolutně nemohla tušit. A přesně v tom věku jsem si poprvé vyzkoušela, jak fungovat v olympijské vesnici, jaké je potkávat jiné sportovce, jaké je jít ve společné jídelně, kde je třeba fronta, a co všech-

no si musí člověk naplánovat. Byla tam obrovská tribuna, okolo závodů velké haló, i mediální. Takže jsem poprvé okusila tak důležité závody a Baku pro mě mělo velkou váhu. Určitě jsem ze své účasti v budoucnu těžila v Riu a potom v Tokiu. Teď všechno, co jsem zažila, posbírám a budu z toho těžit v Paříži. Určitě si myslím, že všechny moje kroky od dětské olympiády přes Baku až do skutečné olympiády určitě hrály v mé kariéře důležitou roli.“

Rio 2016

„Určitě tím, že jsem byla vybraná hodně těsně před olympiádou, jsem naštěstí neměla na sobě žádný tlak. V té sezoně a těsně před olympiádou člověk nedělal tolik rozhovorů ani neměl žádné důležitosti na sociálních sítích a podobně. Ale samozřejmě pár dní před olympiádou, když jsme přijeli na letiště, se to nějak zvrhlo a začala jsem si uvědomovat, že opravdu jedu na olympiádu. Když jsem nafasovala olympijské věci, začala jsem si říkat, že se to fakt děje a budu se mezi dospělými lidmi snažit plavat před celým světem a uspět. Ale upřímně jsem věděla, že tam zas takovou šanci nemám, že nejedu sbírat medaile, že tam nejedu, abych úplně někoho překvapila. Jela jsem tam opravdu s tím, abych si olympiádu užila, abych se naučila plavat s dospělou kategorií, něco okoukala a mohla z toho potom těžit do budoucna. Tím, že jsem nezaplavala dobře, to

pro mě byla dobrá škola. Neměla jsem v Riu takovou tu sladkou tečku a byla jsem pak hladová, abych se opravdu zlepšovala.“

Dvě zлата a bronz na OH mládeže 2018

„Start v Buenos Aires pro mě byl určitě jednodušší. Byly to už pro mě takové normální mezinárodní závody. Nebrala jsem to vůbec jako nějakou olympiádu, že bych měla strach, jak to dopadne. Jela jsem do Argentiny opravdu s tím, že už mám nějaké zkušenosti a chci plavat, jak nejlíp umím. Cítila jsem, že tam můžu konkurovat, a měla jsem

„V PATNÁCTI JSEM SI POPRVÉ VYZKOUŠELA, JAK FUNGOVAT V OLYMPIJSKÉ VESNICI, JAKÉ JE POTKÁVAT JINÉ SPORTOVCE, JÍST VE SPOLEČNÉ JÍDELNĚ, CO VŠECHNO SI MUSÍ ČLOVĚK NAPLÁNOVAT.“

i svá očekávání. Jela jsem tam s tím, že bych chtěla zaplavat svoje nejlepší časy a případně i něco víc. Ve finále z toho nakonec byly tři medaile, které překvapily jak mě, tak asi i spoustu lidí, co se v plavání tolik nepohybují. Řekla bych, že jsem tam nejela za ničím velkým, ale odjížděla jsem se spoustou zážitků, zkušenostmi, výsledky a celá mládežnická olympiáda pro mě byla hodně důležitá. Ať už v mé sportovní kariéře, tak i co se týká médií, zviditelnění mého jména a značky. Nic jsem tedy nejdřív nečekala, ale naopak

se potom ukázalo, že to byla jedna z nejlepších a nejdůležitějších soutěží mé kariéry.“

Do Tokia jako mistryně Evropy

„Řekla bych, že jak olympiáda v Tokiu byla kvůli covidu jiná, tak to mnoha z nás i dost pomohlo. Nervozita, která by normálně byla ze startů a očekávání, se přesunula úplně jinam. Vznikl z toho strach a nervozita, jestli někdo nebude pozitivní, jestli zvládneme dobře karanténu, jestli se nám povede přesun, jestli se někde nenakazíme, jestli testy nebudou falešně pozitivní. Takže jsem upřímně měla v hlavě spíš tohle a výkony jsem dopředu tolik neřešila. Víím, že jsme byli na soustředění v Kóči, kde jsme nikam nemohli, takže nás zajímalo, jak →

si obstaráme colu nebo nějaké dobroty. Neřešil se tolik stres ze závodů, takže to vnímám i pozitivně, že všechno zlé je k něčemu dobré. Ale pak samozřejmě člověk přijel do olympijské vesnice, začal se potkávat se sportovci z českého olympijského týmu, potom i s různými jinými. A jak viděl ten olympijský bazén, tak tam si člověk opravdu uvědomil, že je opravdu na olympiádě, a začala opět zdravá nervozita. Ale myslím si, že jsem to zvládla asi fajn, protože jsem věděla, že mám natrénováno. Věděla jsem, že za mnou stojí trenérka, a měli jsme tam super partu, takže to bylo fajn.“

Role trenéra na olympiádě

„Určitě hraje velkou roli, když člověk ví, že má na olympiádě svého trenéra.“

„SNAŽÍM SE PRACOVAT NA TOM, KDYŽ ČLOVĚKU TĚLO 20 METRŮ PŘED KONCEM ÚPLNĚ VYPNE A UŽ VLASTNĚ NEVÍ, CO DÁL, ABYCH POŘÁD MĚLA CO DÁT DO SVÉHO VÝKONU.“

Ví, že kdyby se cokoli dělo nebo by se jakkoli cítil, tak má někoho, s kým to může konzultovat. Že to není člověk x kilometrů daleko a mělo by být normální mít po svém boku vlastního trenéra. Měla by to být priorita, protože plavec může být rychlý, jak chce, ale když se cokoli pokazí, tak tam je trenér, který může situaci uklidnit. Trenér má nadhled, zatímco plavec je

většinou hodně nervózní, zahleděný do svého výkonu. Trenér může být jako svovidlo a vzít hodně věcí na sebe. Prostě trošku uklidní situaci, když třeba řekne: Hele, o nic nejde.

Nebo prostě naopak: Musíš se trošku víc nabudit apod. Takže přítomnost trenéra určitě hraje velkou roli.“

Využití zkušeností v Paříži 2024

„Určitě si vybavím jako první věc zdraví. Hodně se hlídám, abych nikde zbytečně nenastydla, abych zbytečně například nechytla klíště a boreliózu a podobné věci. Snažím se být hodně

opatrná na své zdraví, jak v tréninku, tak celkově v mé přípravě. A také v sezóně jsme pracovali trochu i s hlavou, právě směrem k olympiádě. V Paříži bude hodně diváků, bude tam hodně tlaku od médií i od okolí, chybět nebudou ani naši blízcí, tak se pokouším postihnout všechny důležité aspekty. A zároveň se v tréninku samozřejmě snažím pracovat na tom, když člověku tělo 20 metrů před koncem úplně vypne a už vlastně neví, co dál, abych pořád měla co dát do svého výkonu. Snažím se pořád dělat to samé, není tam něco extra, co bych teď změnila, nebo na co bych se víc soustředila. Z minulých olympiád si beru, že to není nějaký extra závod, že to je pořád to samé dokola. A že přehnaná nervozita je úplně zbytečná, protože ten závod jsme už jeli xkrát v životě. Víme, jak to máme jet, víme, co dělat, a někdy se zbytečně až moc bojíme. Přitom je to pořád jenom plavání.“ □

I týmový úspěch přináší rozdíloví hráči. Správně zvolená strategie. Znalost soupeře. Znalost vlastního týmu. Schopností individualit. Soupeře zkoumáme na základě dat, statistik, podle toho volíme strategii. Ale jak moc známe své hráče? Věnujeme se na 100% fyzické přípravě, regeneraci, stravování. Ale co systém, který to vše řídí? Pustí vaše hráče „hlava“ na maximum?

NEUROVIZUÁLNÍ TRÉNINK - GAMECHANGER PRO VÁŠ TÝM

Nepracujeme s dojmy. Nepracujeme s pocity. Vše je na základě diagnostiky a měřených dat. Používáme nejmodernější technologie a přístroje, které individuálně dle potřeb aplikujeme do tréninku pro maximální účinek. Na základě dat a nastaveného tréninku zvýšíme na maximum výkon vašeho týmu při vynaložení stejného úsilí. Díky tomu i samotný trénink, technika, strategie, vše může probíhat rychleji a intenzivněji. Chtějte vědět víc. Chtějte víc!

www.dynaoptic.cz

INZERCE

**ČESKÝ
SQUASH**

Kde se vaše děti mohou naučit hrát squash

Hrajte squash s námi!

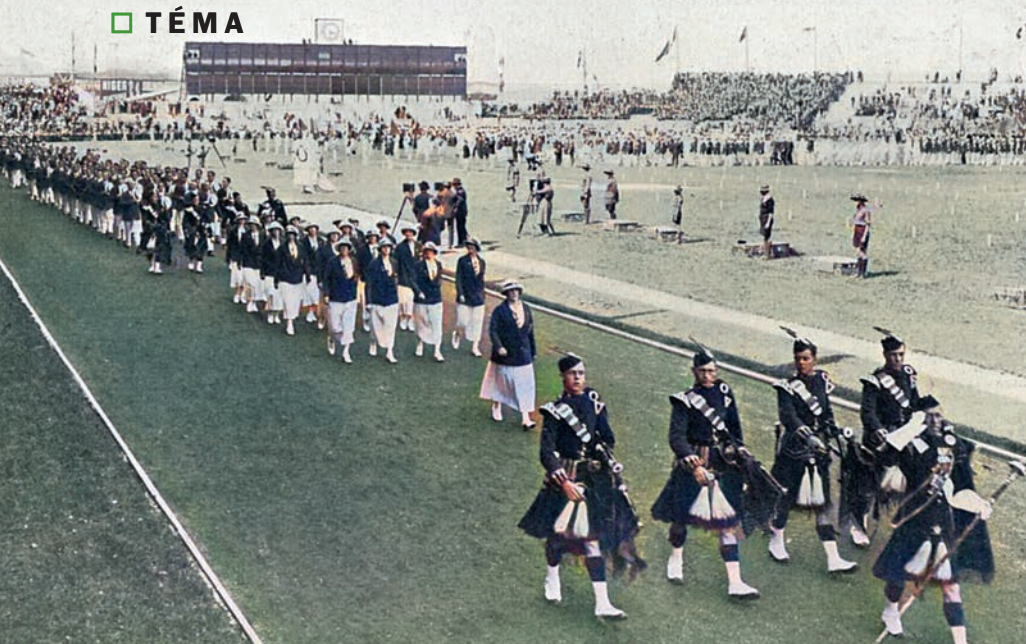
Více informací na www.czechsquash.cz/deti

Paříž 2024: Politika, ekologie i AI

Návrat do normálu. Olympiáda, kde se v první řadě bude řešit sport, a vlastně i v té druhé a třetí. Taková byla původní představa o Hrách v Paříži, jež měly mít úplně jinou atmosféru než covidovými restrikcemi ovlivněné letní Tokio a zimní Peking. Politický vývoj ale realitu sportovního svátku, který začíná 26. července, poněkud změnil.

TEXT: LUBOŠ BRABEC

Paříž po sto letech

Francouzská metropole se po Londýnu stane druhým městem, které bude olympijské hry pořádat potřetí v historii. V letech 1900 a 1924 to bylo díky vlivu Pierre de Coubertina, zakladatele novodobých OH, třetí pokus přišel až po sto letech. Ve chvíli, kdy mnozí už v úspěch kandidatury věřili stále méně.

V letech 1992, 2008 a 2012 totiž Paříž odešla s prázdnou a tentokrát měla další silné protivníky: Boston, Hamburk, Řím, Budapešť. Všichni ale od kandidatury ustoupili, především kvůli slabé podpoře vlastního obyvatelstva, a tak verdikt

Ivan Litvinovič, běloruský olympijský šampion ve skocích na trampolíně, může závodit i v Paříži

z roku 2017 byl jednoznačný. Paříži byly přiřknuty letošní OH a ty příští letní uspořádá Los Angeles.

Seďm let je pochopitelně dlouhá doba, a pro uplynulé roky to platí v mimořádné míře. Udála se spousta věcí, které převrátily zvyklosti ve světě. Covid, válka na Ukrajině, dění na Blízkém východě...

Klid není ani v samotné Francii. Politicky napjaté období vyvrcholilo červnovými volbami do Evropského parlamentu, na jejichž výsledek prezident Emmanuel Macron zareagoval vypsáním mimořádných parlamentních voleb. Druhé kolo se uskuteční devatenáct dnů před zahajovacím ceremoniálem, a nastane tak celkem bizarní situace: jedna z největších událostí moderní francouzské historie se bude konat ve chvílích, kdy se zároveň začne sestavovat nová vláda, možná s krajně pravicovou premiérkou.

Hlavní tváře přípravy Her – pařížská starostka Anne Hidalgo a šéf organizačního výboru Tony Estanguet – však všechny sportovce i fanoušky ujišťují, že nic z toho průběh ani atmosféru soutěží neovlivní. „Všechny zásadní práce na přípravě Her už jsou za námi a teď zbývá jenom přivítat v Paříži celý svět, což uděláme s radostí,“ říká Hidalgo.

Bez Ruska, ale s Rusy

Když ruská armáda v únoru 2022 napadla Ukrajinu, agresorská země byla vzápětí vylou-

čená ze všech mezinárodních sportovních akcí, nejčastěji společně s běloruským spojencem. Jak se však blížil termín Her v Paříži, sílil tlak, aby se obě potrestané země směly zúčastnit. Citovala se Olympijská charta i hesla o apolitičnosti sportu.

Západ byl téměř jednohlasně proti, ale zbytek světa buď stranil Rusům, nebo měl pro ně aspoň pochopení, případně se v celé záležitosti považoval za neutrálního pozorovatele. Před koncem loňského roku tak patnáctičlenná exekutiva MOV (jsou v ní i zástupci Aruby, Singapuru, Zimbabwe či Jordánska) vypracovala kompromisní plán. Dá se říct, že většinu Západu neuspokojil a zároveň Rusy i Bělorusy naštvál.

Jeho základem je, že sportovci dvou zmíněných zemí se smějí zúčastnit pouze v individuálních soutěžích (týmové už v té chvíli stejně měly kvalifikaci ukončenou nebo finišující) a jen za předpokladu, že nepodporují válku na Ukrajině a nejsou členy sportovních organizací ozbrojených složek. Samozřejmě bez jakékoli národní symboliky včetně vlajky, hymny a názvu státu, bude jim upřen také přístup na zahajovací i závěrečný

ceremoniál. MOV navíc nechal závěrečné rozhodnutí na jednotlivých mezinárodních federacích.

Byť se objevovaly hlasy, rovněž u nás, že taková olympiáda by se měla bojkotovat, protože i účast jednoho Rusa je morálně nepřijatelná, nakonec k tomu nikdo nesáhl. Ani Ukrajina, která má právo být rozhodnutím exekutivy nejméně dotčena. V opačném případě by totiž přišly sankce ze strany MOV, včetně možného vyloučení z následujících Her. Pro sport v potenciálně bojkotujících zemích by to mělo tvrdé následky.

Účast „individuálních neutrálních sportovců“ povolilo deset federací. Ke dni uzávěrky tohoto textu splňuje kvalifikační podmínky 29 Bělorusů a 27 Rusů, z toho téměř polovina jsou zápasníci. Pro srovnání: před třemi roky v Tokiu mělo Rusko 334 účastníků a Bělorusko 103.

Izraelské obavy: bezpečnost a provokace

Ještě loni v létě se zdálo, že největším politickým tématem pařížských Her budou debaty o podmínkách případné účasti ruských a běloruských sportovců. Ale

pak přišel 7. říjen, kdy palestínští teroristé z Hamásu zaútočili na izraelském území a zabili na 1200 lidí, následně začala odvěta židovského státu v pásnu Gazy.

S každou přicházející zprávou o mrtvých palestinských civilistech sílí i tlak od arabských zemí a levicových politic-

kých organizací, aby byl Izrael z olympijských her vyloučen. Navzdory ujišťování šéfa MOV Thomase Bacha i pařížské starostky Anne Hidalgové, že nic takového se rozhodně nestane.

Pro pořadatele aktuální situace i tak znamená dvojí starost. Prvně musejí iz-

1972

Temné vzpomínky na OH v Mnichově ožívají i v dnešní složité době. Vyhne se Paříž incidentům, například ve fotbalovém turnaji, kde startuje i židovský stát? →

raelským sportovcům zajistit naprostou bezpečnost. Vzpomínka na masakr při OH 1972 v Mnichově je stále živá a Izraelci jsou od té doby na každé sportovní akci pečlivě chráněni. Teď budou ještě víc než jindy.

Za druhé nesmějí při soutěžích připustit žádné protiizraelské provokace, které se objevovaly i v dobách méně napjatých. Měly tradiční podobu: sportovci z muslimských zemí odmítli nastoupit proti soupeři z Izraele nebo mu aspoň nepodali ruku. MOV s předstihem upozornil, že takové chování bude přísně trestat. Už před třemi roky dostal alžírský judista Fethi Nourine desetiletý distanc za politicky motivované odstoupení ze soutěže.

Největší možné problémy se očekávají při fotbalovém turnaji, kam se židovský stát kvalifikoval poprvé od roku 1976. V úvodním zápase ho čeká Mali, většinou muslimský stát z Afriky, s nímž neudrží diplomatické styky. Dalšími soupeři by se mohly stát Egypt, Irák nebo Maroko.

„Od sportovců chceme, aby se soustředili na své výkony. Aby nemuseli mít obavy o bezpečnost nebo z protiizraelských provokací,“ tvrdí Ja’el Aradová, šéfka Izraelského olympijského výboru. „Věřím,

že současná složitá situace jim dodá sílu reprezentovat naši zemi.“

Izrael by měl mít v Paříži pětasmědsát sportovců. Ministr kultury a sportu jim slíbil rekordní odměny, za zlatou medaili dostanou 245 tisíc eur osvobozených od daní.

Prize money pro atlety

Olympijský sport se od pořádání prvních Her v roce 1896 změnil prakticky ve všem. Jedno tabu však zůstávalo: za medaile z OH nedostávají sportovci od mezinárodních federací žádné odmě-

odměňování i stříbrní a bronzové medailisté.

„Jestli to podkopává amatérskou etiku? No, já byl poslední generace, která svou zemi reprezentovala za stravenku a lístek na vlak. Teď žijeme v úplně jiném světě, takže je velmi důležité, aby i sport uznal, že se něco změnilo,“ vysvětlil krok Sebastian Coe, šéf WA a bývalý špičkový mílař, který mj. v roce 1980 získal pro firmu Nike první zlatou olympijskou medaili a byl i první, komu platila za výkony, ne jen dodávala vybavení.

Nápad atletické federace vyvolal roz-

KAŽDÝ Z 48 OLYMPIJSKÝCH VÍTEŽŮ DOSTANE OD WORLD ATHLETICS 50 TISÍC DOLARŮ.

ny. Ano, bývají vypisovány různé bonusy vládami, svazy nebo národními olympijskými výbory, další peníze obvykle přichodí sponzoři, ale tím to končilo. Až do letoška.

Jako první vykročila na novou cestu World Athletics (dříve IAAF). V Paříži od ní každý z osmačtyřiceti olympijských vítězů dostane 50 tisíc dolarů, na příštích Hrách v Los Angeles budou

polcené reakce. Thomas Bach, dosluhující šéf MOV, ho ostře odsoudil. Podle jeho názoru je úkolem World Athletics podporovat rozvoj sportu v členských zemích, ne přilepšovat osmačtyřiceti olympijským šampionům.

Ale například Tony Estanguet, šéf organizačního výboru a trojnásobný olympijský vítěz ve vodním slalomu, měl pro atletickou novinku mnohem větší pochopení:

„Nikdy jsem nesportoval pro peníze. Mojí největší motivací bylo vyhrát olympiádu. Ale na druhé straně je důležité, že když už vyhrajete, dostanete za to i nějaké peníze.“

Nejzelenější olympiáda

Udržitelnost a šetrnost k přírodě, tyhle hodnoty by pařížské Hry měly naplňovat jako žádné jiné v historii. Jejich symbolem se mají stát soutěže v dálkovém plavání a plavecká část triatlonu, jež by se měly konat v Seině.

Tam se o medaile bojovalo v roce 1900, ale na druhé pařížské olympiádě už to možné nebylo. Řeka byla tak špinavá, že roku 1923 byl vydán zákaz se v ní koupat, a její stav se v příštích sto letech nijak zásadně nelepšil. Organizační výbor a starostka Anne Hidalgo si však daly jasný cíl: olympionici i obyčejní Pařížané budou opět moci v Seině plavat.

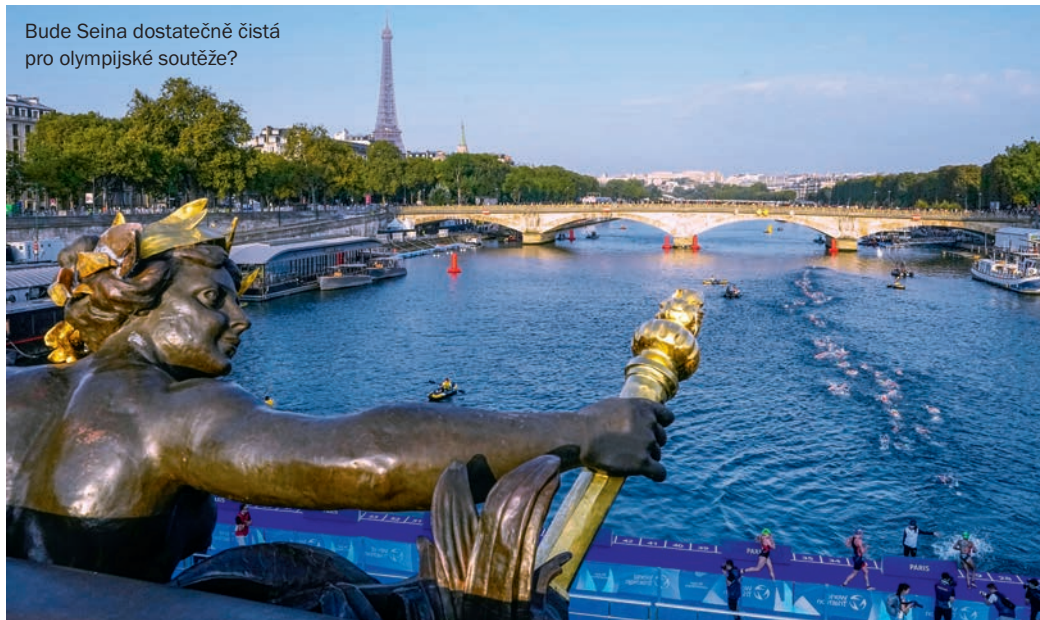
Do vyčištění řeky se zatím investovalo cca 1,4 miliardy eur, ale až do června žádný z testů nepotvrdil její absolutní nezávadnost. Problémem byly hlavně nebezpečné bakterie. Přesto pořadatelé

tvrdí, že 30. července, kdy začíná triatlonový program, bude všechno v pořádku.

Netradiční bude rovněž olympijská vesnice, která bude postrádat obvyklou, ale energeticky náročnou klimatizaci. Nahradí ji chlazení podzemní vodou

a pomoci má také skutečnost, že budovy byly postavené tak, aby na ubytovací jednotky co nejméně dopadalo přímé slunce. Jak prohlásil prezident Emmanuel Macron při slavnostním otevření, je to futuristický projekt, který má ukázat →

Bude Seina dostatečně čistá pro olympijské soutěže?

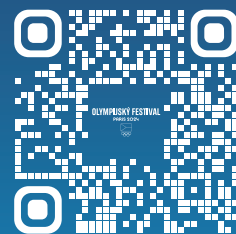
INZERCE

OLYMPIJSKÝ FESTIVAL U JEZERA MOST

26. 7.–11. 8. 2024

50 sportů • vítání olympioniků
největší fanzóna
vstupenky v prodeji
poslední místa
v olympijském kempu

olympijskyfestival.cz

OLYMPIJSKÝ FESTIVAL
PARIS 2024

INSTITUCIONÁLNÍ PARTNEŘI

ústecký kraj
MOST

PARTNEŘI OLYMPIJSKÉHO FESTIVALU

TOYOTA

SKUPINA ČEZ

BILLA

ALPINE PRO

Allianz

VISA

SAMSUNG

Coca-Cola

Česká televize

Radiožurnál
Český rozhlas

ORLEN

SUTOR GLOBAL

3D Den

SPECIALIZED

UNIVERSITY OF NEW YORK
IN PRAGUE

COSTA
COFFEE

JOHNNY SERVIS

CATERING

29

Tolik zlatých olympijských medailí dosud získalo Česko, 22 jich ztrácí na zlatou bilanci Československa.

podobu běžného bydlení v polovině 21. století.

Přesto řada výprav novince nevěří a raději si přiveze vlastní klimatizaci. Plán na zelenější vesnici to dost naruší, ale protiargumentem je skutečnost, že sportovci nechtějí v tak důležitých chvílích spoléhat na nevyzkoušený systém – zvláště když loni na přelomu července a srpna vystoupala teplota v Paříži opakovaně na 35 stupňů.

Všem ekologickým normám budou vyhovovat např. rovněž stupně vítězů. Pořadatelé jich pro potřeby olympijských i paralympijských her nechali vyrobit osmašedesát, všechny ve Francii. Zhotovené jsou z místního dřeva a recyklovaných plastů.

Celkově by v Paříži měly být emise skleníkových plynů sníženy o padesát procent ve srovnání s Londýnem 2012 a Rio de Janeirem 2016. K dosažení cíle větší udržitelnosti má pak zásadně pomoci skutečnost, že 95 procent soutěží se bude konat na již delší dobu vybudovaných sportovištích.

Breakdance bude mít premiéru

Jako každé pořadatelské město, i Paříž si směla vybrat až šest netradičních

Markéta Vondroušová získala naposledy stříbro na betonu v Tokiu. Co předvede šampionka Wimbledonu na olympijské antuce?

sportů, které zařadí do olympijského programu, nakonec zvolila čtyři. Tři z nich se předvedly už před třemi roky v Tokiu (sportovní lezení, surfování, skateboarding), teď bude mít premiéru breakdance. Jednalo se rovněž o esportu, ale MOV byl proti.

Smyslem těchto změn je přilákat ke sledování olympijských her mladé generace a také podpořit odvětví, jež mají silný lokální význam. Už teď je tedy jasné, že

za čtyři roky v Los Angeles se fanoušci budou moct těšit na baseball/softball, kriket, flag football (nekontaktní verze amerického fotbalu, kterou hrají i ženy), lakros a squash.

Další vzpoura malých?

Pozvánku zúčastnit se Her v Paříži dostalo 203 národních olympijských výborů. Tedy všechny až na Rusko, Bělorusko a Guatemala, jež jsou dočasně suspendovány. Doplní je opět tým složený z uprchlíků, kteří museli ze závažných důvodů opustit své země a v nových ještě nezískali občanství. Navíc vybraní Rusové a Bělorusové, splňující kritéria MOV, se budou smět zúčastnit jako individuální neutrální sportovci. Zelenou nakonec dostal i Afghánistán. Talibán je oficiálně proti sportování žen, nicméně do Paříže přislíbil poslat tým složený ze tří sportovců a tří sportovkyň.

Minulé OH vstoupily do historie také tím, že zlaté medaile získalo rekordních 63 zemí, a na stupně vítězů se dostali zástupci 93 států, tedy téměř polovina zúčastněných výprav. Z prvního zlata se radovaly Bermudy, Katar a Filipíny, zatímco

02

Burkina Faso, Turkmenistán a San Marino konečně ochutnaly medailovou radost.

Očekává se, že i Paříž potvrdí trend stále větší vyrovnanosti světového sportu. Dochází k ní zejména díky globalizaci, která s sebou přináší pohyb expertů a know-how po celé zeměkouli. Tzv. zemím třetího světa pomáhá rovněž to, že jejich nejtalentovanější sportovci se stávají členy elitních tréninkových skupin, přestupují do kvalitních klubů (nejen v případě kolektivních sportů) nebo získávají sportovní stipendia na univerzitách, hlavně v USA.

Dosud medaile na letních OH získalo 130 dnes existujících zemí. Bylo by překvapením, kdyby k nim nepřibyla některá další.

Hry s umělou inteligencí

Zapojení nástrojů umělé inteligence (AI) do sportovního světa není nic nového,

ale olympijské hry v Paříži mají šanci být prvními, kde budou využity v opravdu maximální míře (podobně jako Atlanta 1996 byla prvními internetovými OH).

V tréninku se AI používá zejména k dosažení jeho větší efektivity, kdy je příprava vycizelovaná sportovcům na míru, a zároveň k minimalizování rizika zranění. Ale může být i způsobem, jak snížit propast mezi bohatými a chudými. Například Indie se rozhodla masivně vsadit na AI v příštích olympijských cyklech. Chce tím ušetřit peníze, které by musela investovat do zahraničních expertů nebo tréninko-

py expertů a komise, to teď obstará umělá inteligence.

Už na ZOH v Pchjongčchangu 2018 využívaly některé výstupy AI rozhodčí. Obecně jim zajišťuje dodatečné informace pro posouzení výkonů a možnost analyzovat složité situace v reálném čase. Rovněž je už zakomponována do časomíry, která letos bude využívána při olympijských i paralympijských soutěžích.

AI bude v Paříži taky chránit sportovce před kyberšikanou a urážlivými příspěvky na sociálních sítích. Bude totiž schopna analyzovat miliony postů a identifikovat

UŽ TEĎ JE JASNÉ, ŽE ZA ČTYŘI ROKY V LOS ANGELES SE FANOUŠCI BUDOU MOCT TĚŠIT NA BASEBALL/SOFTBALL, KRIKET, FLAG FOOTBALL, LAKROS A SQUASH.

vých pobytů svých nadějí v cizině. A doufá, že díky technologickým inovacím v tréninku si do Brisbane 2032 pomůže k pětadvaceti zlatým medailům (za předchozích sto let jich získala jenom deset).

V Senegalů zase firma Intel zkoušela hledat talentované děti pomocí speciálních analytických nástrojů. Ty odhalily nejen jejich předpoklady, ale doporučily jim i sporty, kde mají největší šanci vyniknout. Na co NDR v 70. letech měla zástu-

jejich škodlivost, v případě potřeby budou sociální platformy vyzývány k mazání závadného obsahu atd.

A samozřejmě velký prospěch z revolučních technologických změn budou mít i fanoušci. Média mají teď možnost využívat mj. rychlé analýzy výkonů, na další úroveň se díky AI posunulo snímání obrazu, a tak například v Paříži už budou k dispozici streamy v 8K kvalitě, tedy v rozlišení 7680 × 4320. □

INZERCE

JEDEN ZA VŠECHNY, VŠICHNI V OLYMPIJSKÉM
Najdete na alpinepro.cz a sporttown.cz

ALPINE PRO
OFICIÁLNÍ PARTNER
ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU
2009 - 2024

ČESKÝ OLYMPIJSKÝ TÝM

PARIS

AVRIL
CHAMPS ÉLYSÉES

JIRÍ PRSKAVEC

Vítězné prostředí City Football

Zatímco Txiki Begiristain, ředitel fotbalových operací City Football, a Pep Guardiola, trenér a manažer Manchesteru City, stráví hodně času přiváděním významných talentů do klubu jako například Rúbena Diase a Jacka Grealishe, šéf fotbalových operací Omar Berrada hledá nadané jedince pro práci v zákulisí. Jedním z jeho klenotů je ředitel novějšího oddělení high performance Simon Timson, jehož úkolem je i v tak rozmarném odvětví, jakým je sport, zajistit klubu úspěšnou budoucnost.

Budování vítězné organizace, to bylo hlavní téma konference pořádané ve spolupráci s klubem NHL Toronto Maple Leafs. V průběhu prvního dopoledne jsme se věnovali případovým studiím, naslouchali jsme zkušenostem, diskusím u kulatých stolů a učení se dovednostem zaměřeným na některé klíčové složky, jež přispívají k budování vítězné nebo vysoce výkonné organizace. Prvním, kdo sdílel své zkušenosti a znalosti, byl právě Simon Timson z Manchesteru City.

Přestože role a koncepce všestranných odborníků na vysokou výkonnost je ve fotbale stále ještě v plenkách, Timson má v britském sportu bohatý rodokmen. Do City přišel z Britské tenisové asociace, v níž zavedl desetiletý plán, který byl základem vzestupu Emmy Raducanové jako grandslamové šampionky na US Open (2021). V roce 2010 pomohl Amy Williamsově k olympijskému zlatu ve skeletonu ve Vancouveru, spolupracoval s kriketovou asociací Anglie a Walesu a byl ředitelem UK Sport, organizace, která dohlížela na rekordní počet medailí získaných na OH v Riu 2016. To je docela slušný životopis muže, jenž o sobě otevřeně a skromně tvrdí, že je odborníkem na všechno, ale není mistrem v žádném oboru. Zjevně je však inovativním facilitátorem, v jehož kompetenci je koordinovat, vyvíjet, kontrolovat, korigovat proces rozvoje.

„Ředitel high performance znamená všude trochu něco jiného,“ vysvětluje Timson, držitel doktorátu na univerzitě v Leedsu. „Ve fotbale je tato funkce více zaměřená na výkon jednotlivců a týmu, a tím pádem trochu více specializovaná na jeden sport. V City zahrnuje servis v oblasti vědy, medicíny a analýzy výkonnosti pro první týmy mužů, žen a akademie. Jde o jasné využití informací založených na objektivních důkazech k definování toho, kam se chceme jako tým nebo klub dostat, v oblasti rozvoje hráčů a jejich výkonnosti.“

Timson tedy se svým týmem expertů v klubu vyvíjí a zavádí udržitelné procesy s cílem identifikovat a dlouhodobě vychovávat talenty s hlavním zaměřením nepracovat stylem pokusu a omylu, ale opírat se o objektivní informace z různých vědních oborů. „Kam se snažíme dostat? Jaký je plán, jak se tam dostat? Jaké procesy a systémy musíme zavést? To jsou důležité otázky, na které hledáme odpovědi. Pokud se podaří strukturu a procesy dobře nastavit, můžeme pomýšlet na dlouhodobé, udržitelné úspěchy a výsledky,“ říká.

Jednoduše pomáhá opravdu dobrým, bystrým trenérům s otevřeným nastavením mysli systémově budovat týmy a rozvíjet hráče, kteří jsou schopni opakovaně pracovat na hranici svých možností ve vysoce konkurenčním prostředí.

TEXT: MICHAL JEŽDÍK

Timson je jedním z těch vzácných lidí, kteří vědí, že čím lépe budou svou práci v City vykonávat, tím spíše si budou v dlouhodobém horizontu hledat novou výzvu. Takový je úděl výkonnostního ředitele v organizaci, jež si zakládá na vyhledávání talentů a jejich rozvoji uvnitř celé skupiny City Football, nejen pouze Manchesteru City. Na jednu věc je hrdý – téměř ve všech organizacích, v nichž působil, byl jmenován jeho nástupcem bývalý sportovec, jenž byl součástí jím nastaveného programu a navázal na platformu, zásady a zavedené strategie. „To mi přináší velké uspokojení, protože vidím, že jedním z mých hlavních úkolů tady v City je rozvíjet lidi v souladu s plánem. Nejsem odborník na žádnou oblast, ale snažím se získat talentované lidi a vytvořit prostředí, v němž tyto experti mohou využít své odborné znalosti k realizaci jasného plánu. Chceme být inovativní a posouvat hranice. Chci, aby všichni pochopili, čeho chtějí naši trenéři dosáhnout, a jak jim v tom můžeme co nejlépe pomoci. Jde o to, abychom sloužili trenérům a hráčům.“

Objektivní důkazy

Je důležité si uvědomit, že při vytváření vítězného prostředí, jehož cílem je udržet opakovaně vysokou úroveň

výkonnosti, nemáme k dispozici žádný kouzelný proutek nebo zaříkadlo. Pokud máte promyšlený recept a postupy vedoucí k úspěchu, kterým nemusí být na začátku pouze získané tituly, potřebujete najít a přivést skvělé lidi, odborníky na potřebné disciplíny s otevřenou myslí, ochotné spolupracovat a ochotné hledat nové cesty.

Důležitými doplňky jsou vytvoření bezpečného prostředí, jasný plán, jeho znalost a disciplína při jeho dodržování. „Když přijdete do organizace, jste nováčkem. Pochopte nejdříve prostředí a situaci, do nichž přicházíte, stejně jako jejich vnitřní a vnější dynamiku. Co můžete kontrolovat, ovlivnit a za jaké páky můžete zatáhnout, abyste vytvořili správné prostředí?“ ptá se Timson.

Na základě zkušeností z různých sportů se setkal s celou řadou fází, včetně fáze rozjezdu (skeleton), obratu (tenis), zrychleného růstu (UK Sport), udržení úspěchu (Manchester City). I na základě těchto zkušeností doporučuje nevyhýbat se konfrontacím s krutými fakty a zjistit, v jaké fázi životního cyklu organizace, klubu, týmu se program nachází? Analýza situace založená na objektivních důkazech (evidence-based).

Často se setkáváme s prohlášením „kultura si dává strategii k snídani“. Jeho autorem je Peter Drucker. Stručně řečeno, bez ohledu na to, jak skvělá je vaše podnikatelská strategie, váš plán selže bez firmní kultury, která podporuje lidi v jeho realizaci, silná a posilující kultura je jistější cestou k organizačnímu úspěchu.

S tím Timson příliš nesouhlasí. Bez silné strategie založené na důkazech a silné kultury nelze dosáhnout úspěchu ani jej udržet.

Ruku v ruce s předešlými kroky přichází **psychologické bezpečí**. Cítí se lidé ve vašem prostředí psychicky bezpečně a jsou tím pádem otevřeni „zranitelnosti“, kde mohou vyjádřit, co si myslí a cítí? V kvalitních kulturách lidé pracují tvrdě, společně a nebojí se chybovat. Vyzkoušejte si sami, jakou sílu má transformační přístup, tj. angažovaní, motivovaní a cenění lidé. Nežijte ale v omylu, že lze uspět pouze s dobrým prostředím, v němž se lidé cítí v bezpečí. Pokud nemáte proces, správnou strategii a taktiku, bude těžké cokoli realizovat.

Strategie založená na důkazech (evidence-based) = správný směr a taktika. Lepší je pak tento vzorec: strategie založená na důkazech + transformační přístup = vysoce výkonná kultura. Strategie založená na důkazech. Tato koncepce spočívá ve shromažďování faktů, nikoli ve shromažďování domnělých mouder - z nich mohou vyplývat vodítka k dalším krokům, ale také zavádějící informace, které vás svedou na špatnou stopu nebo odvádí pozornost od důležitějšího tématu.

Domněnka je nepřítelem dokonalosti. Víme, v čem nám důkazy napovídají, jak vyhrát? Mít model What it Takes to Win, který je doplněn klíčovými koncepty a základními principy. Ten sám o sobě není řešením, ale ukazuje správný směr a způsob, jak co nejefektivněji alokovat

zdroje. Příkladem z praxe je třeba živé kódování každé hry podle faktorů uvedených v modelu What it Takes to Win (proces používaný ve vrcholovém sportu ke zjednodušení/dekonstrukci sportovního výkonu s cílem určit, co je důležité, na co by se měli odborníci zaměřit při podpoře sportu nebo sportovce, a díky tomu vytvořit silné odůvodnění pro intervence, proces rozvoje sportovce a přístup odborníků k podpoře výkonu - pozn. aut.).

Jako velmi efektivní se ukazuje doplňovat evidence-based informace subjektivními pocity sportovců, trenérů a dalších expertů. Pokud se o to chcete pokusit, vytvořte nejprve velmi jednoduchou hodnotící škálu a popište rozdíly mezi jednotlivými hodnotícími stupni.

Shrnutí

- * Konfrontujte se s brutálními fakty. Pochopte dynamiku situace ve vaší organizaci tím, že shromáždíte a konfrontujete fakta.
- * Vytvořte strategii založenou na důkazech. Neúnavně zaměřujte zdroje a úsilí na to, co je podle důkazů nutné k vítězství.
- * Držte se receptu a průběžně plán rozvíjejte. Připravte všechny na možnost implementačního propadu a logicky upravujte své plány. Mějte jasně definovaný recept a herní model s jasným prováděním. V Manchesteru City má trenérský tým jasný plán, je připraven naslouchat důkazům a připraven se podle potřeby přizpůsobit.
- * Chování podle vzoru, který chcete vidět. Výzva je lépe přijímána, když jí předchází podpora.

MICHAL JEŽDÍK

- Vedoucí sportovně metodického úseku České basketbalové federace, člen VV ČOV. Bývalý basketbalový reprezentant, trenér národního mužstva mužů a U20, Sparty, Prostějova, Nymburka. Byl členem realizačního týmu NBA Detroit Pistons v letních ligách. Opakovaně absolvoval Euroleague Basketball Institut. Certifikovaný lektor ČOV.

Game changer

Který atribut vám nejvíc pomohl k úspěchu?

JIŘÍ WELSCH

basketbal / manažer mužské reprezentace a ředitel akademie basketbalové federace, druhý Čech v NBA (2002-06), hrál také ve Španělsku, Belgii a Česku

„Největší game changer v kariéře pro mě bylo vnitřní znovuobjevení lásky pro

basketbal, kterou jsem v prostředí elitního profesionálního basketbalu ztratil. Bylo mi 32 let a cítil jsem se vyhořelý. Rozhodl jsem se naposledy obléknout dres národního týmu, který pro mě představoval jakýsi návrat ke kořenům – hraní pro vášeň a hrdost, ne pro peníze. Díky tomuto rozhodnutí a spojení s nastupující generací vedenou Tomášem Satoranským jsem si prodloužil kariéru o tehdy těžko uvěřitelných šest let, během nichž jsem zažil jedny z nejkrásnějších momentů sportovní kariéry.“

ALEŠ KISÝ

parasport, vrh koulí / mistr světa (2019), bronz z MS (2023), bronz z paralympijských her v Tokiu, 5x účastník paralympiád (2004–20)

„Pevná vůle a touha být pokaždě lepší. Sice to zní jako velké klišé, ale u mě to tak je. Není pro mě totiž nic horšího, než když člověk padne na samé dno, a mně se to v životě stalo mnohokrát a dost tvrdě. Jenomže jsem to jednoduše nechtěl nikdy úplně vzdát. Dokud byla síla a vůle, pokaždě se mi podařilo se z toho dna nějak vyškrábat a začít znovu, jinak a snad lépe. Díky tomu jsem tam, kde jsem, i když často za obrovskou cenu. Ale jsem za to rád.“

ELIŠKA KRUPNOVÁ

florbal / nejlepší hráčka světa 2020, kapitánka bronzových medailistek z MS 2023

„Za mě je absolutní game changer mentální nastavení,

protože bez něho se všechno dřív nebo později rozsype. Motivace je super. Vnější motivace je příjemná, ale krátkodobá. Vnitřní motivace je vitální a za mě úzce spojena s mentálním nastavením. Bez toho není disciplína, což je klíč k úspěchu – hlavně tomu dlouhodobému, udržení se na vrcholu několik let. Promítá se úplně ve všech složkách přípravy – co má prioritu, jak vypadá trénink, regenerace, životospráva, spánek atd.“

TOMÁŠ KLEIN

softball / kapitán mužské reprezentace

„Jednoznačně podpora rodiny a nejbližších. Ať už v mládí finanční podpora rodičů, tak v současnosti zejména tolerance toho,

že sportovní harmonogram bývá dost plný akcí, a moje rodina se mi časově přizpůsobuje. Po sportovní stránce bych řekl, že jako game changer bylo vždy trénování a hraní se staršími spoluhráči a učení se od nich (od dovedností po taktiku). Takřka nic se nedá naučit hned a jejich trpělivost a vytrvalost byly klíčem k mému úspěchu. O což se nyní snažím i já vůči svým mladším spoluhráčům.“

ONDŘEJ PERUŠIČ

beach volejbal / olympionik, s Davidem Schweinerem mistr světa 2023

„Game changer byl pro mě určitě příchod italského trenéra Andrey Tomatise. Ukázal mi, že sport na nejvyšší mezinárodní

úrovni je úplně něco jiného, než na co jsme zvyklí z Česka. Největší přínos byl ale ve změně myšlení. Andrea mi pomohl pochopit, že nad sportem se dá také úplně jinak přemýšlet. Dokázal mi pomoci vytvořit systém herního myšlení, který se sestává ze zdánlivě banálních pouček a pravidel, ale je velmi efektivní a můžete se o něj opřít i v těžkých situacích. Díky němu vím, že takový systém, který sportovci umožní nejen analyzovat konkrétní situaci, ale také nacházet správná řešení, je rozdílová vlastnost, na jakémkoliv úrovni, v jakémkoliv sportu.“

SIOBHAN BERNADETTE HAUGHEYOVÁ

plavání / reprezentantka Hong Kongu, stříbrná na OH v Tokiu 2021, aktuální mistryně světa v dlouhém bazénu a světová rekordmanka v krátkém bazénu (vše 200 m volný způsob)

„Schopnost přizpůsobit se různým prostředím a situacím a schopnost zachovat klid, když věci nejdou podle plánu - například autobus převážející

vás do bazénu má v den závodu zpoždění, rozbil se vám závodní oblek, den před závodem se uprostřed noci spustí v hotelu požární alarm... Naučit se ovládat emoce a přizpůsobit se náhlé změně mi umožňuje řešit situace v klidu, tudíž nejsem příliš vystresovaná, když mám závodit.“

MICHAL BARDA

házená / bývalý reprezentant, trenér a olympionik

„Ten moment pro mě přišel ještě dřív, než jsem nějakou kariéru vůbec začal. Rodiče nás s partou sportovně založených kamarádů z klubu Mohyán, pohrobka komunisty rozprášeného Sokola Pražského, brávali na letní tábory. Jezdili jsme na lodích, běhali, skákali, hráli baseball, četli Foglara a Setona, stříleli ze vzduchovky,

hledali poklady, plnili bobříky a těšili se na slavnostní indiánský oheň. A tam jsme se také pod vlajkou vylosovaného státu, všichni kluci a holky od čtyř do patnácti let, účastnili táborových olympiád a učili se fair play. Tam, na louce pod skálou u Dolních Kralovic, dnes zatopených Želivkou, jsem se v asi šesti letech při usínání ve spacáku rozhodl, že až budu velký, na opravdovou olympiádu pojedou. Kvalifikoval jsem se třikrát, jel jsem jen jednou, ale sen jsem si splnil. Takže nejdůležitější pro můj sportovní úspěch byl dětský sen.“

KAREL POBORSKÝ

fotbal / ředitel Úseku elitní mládeže FAČR, 3x účastník EURO (stříbro 1996) a 1x MS (2006)

„Soutěživost. Vždycky jsem ji měl a pořád ji mám. Nikdy jsem nechtěl prohrát v čemkoliv, od Člověče, nezlob se!

po jakýkoliv zápas v jakémkoliv sportu. Nutila mě pracovat na sobě, makat a pořád se zlepšovat.“

MOHAMED EL SHORBAGY

squash / opakovaně jednička na světovém žebříčku, mistr světa jednotlivců i týmů, 3x vítěz British Open, od roku 2011 nepřetržitě ve světové Top 10

„Mentální stránka je určitě důvodem mého sportovního úspěchu. Mentální stránka je pro mě nejdůležitější

součástí každého sportu, odlišuje dobré sportovce od těch skvělých. Odlišuje sportovce, kteří se vymlouvají, a ty, kteří najdou způsob, jak vyhrát, i když je šance minimální. Chce to disciplínu, oběti a tvrdou práci, neexistuje jiná cesta a jiné tajemství mého úspěchu. A abych úspěchu dosáhl, obklopiť jsem se lidmi, kteří tomu rozumí a mají stejné cíle jako já.“

JANA KNEDLÍKOVÁ

házená / Vipers Kristiansand, 124 startů za reprezentaci, 6x vítězka Champions League

„Můj hlavní atribut, který mi nejvíc pomohl k dosaženým úspěchům, bych jednoznačně uvedla slovo disciplína.

Ta mě dovedla až k cílům, o nichž jsem na začátku kariéry jen snila.“

MATYÁŠ BLÁHA

hokejbal / HBC Svítkov Stars Pardubice, člen výběru All Star na MS U20 (2023), bronz z MS U20 (2023), bronz CROSSDOCK Extraliga mužů (2023/24)

„Chťít být lepší než ostatní bylo během mé mládežnické kariéry velice těžké, protože jsem hrál vždy

se staršími kluky, jimž jsem se chtěl vyrovnat. Pomohlo mi mimo jiné, že mi předávali cenné rady a mohl jsem od nich čerpat zkušenosti. To bylo game changerem v mém herním růstu.“

FOTO: MARY EVANS/ALLSTAR/RICHARD SELLERS

FOTO: BASEBALL.CZ

ONDŘEJ SATORIA

baseball / nadhazovač, který na World Baseball Classic hodil strikeout na nejlepšího hráče planety Shoheie Ohtaniho

„Jeden atribut, který se mi hned vybaví, je tzv. tunel. Uzavření se do sebe ve velkých utkáních a vůbec nevnímat okolí. Na konci tunelu je catcher a na toho jediného se soustředím a toho jediného vnímám. Je to atribut, díky němuž jsem byl schopný podat svůj nejlepší výkon v Japonsku.“

TOMÁŠ PLEKANEC

lední hokej / člen trenérského týmu na zlatém MS 2024, přes 1000 utkání v NHL, převážně za Montreal Canadiens

„První mě napadá charakter. V tom smyslu, že po příchodu do Kanady několikrát

zkoušeli moji mentální výdrž z hlediska výkonu. Například když mě nenominovali k utkání, zda budu pořád na sobě pracovat a trénovat na sto procent. To je jedna z věcí, která byla potřeba dokazovat, ale dalo by se jich najít samozřejmě víc. Dalším atributem byla konzistence - musel jsem se naučit mít vyrovnanou výkonnost, stále stejnou laťku výkonů, co nejmenší rozdíl mezi dobrým a špatným utkáním. Výkyvy musely být minimální, v útoku i v obranných činnostech. Stále jsem musel být schopen být v něčem prospěšný. Bez těchto dvou atributů bych neměl v Kanadě šanci.“

KATEŘINA NEUMANNOVÁ

olympijská vítězka a mistryně světa v běhu na lyžích, referentka Armádního sportovního centra Dukla

„Pro mě to byla ochota podřídit svůj život v plném rozsahu sportu, omezit rodinný i společenský život, který žili mí vrstevníci. Během studia na gymnáziu ve Vimperku jsem se přestěhovala na Zadov na Šumavě, odkud jsem v následujících letech vyjížděla na soustředění. Rozdíl mezi soustředěním a pobytem na Zadově byl tedy velmi malý a měnily se pouze tréninková dávka a zaměření tréninku. Minimalizovali jsme tím veškeré rušivé aspekty přípravy a věnovala jsem veškerou energii tréninku.“

METODĚJ JÍLEK

kolečkové rychlobruslení / 2x stříbro a 3x bronz na MS juniorů, 3x titul v juniorech na ME

„Zdravá a vyvážená strava byla pro mě game changerem. Správná strava mi umožnila rychlejší regeneraci, zvýšila energii a zlepšila celkový výkon oproti konkurenci. Vyvážená strava mi také pomohla udržet ideální váhu a svalovou hmotu, což je v rychlobruslení klíčové.“

DAVID NAVARA

šachy / česká jednička, 13x mistr republiky, 3x mistr Evropy v bleskovém šachu, 13. hráč světa (2006)

„Mám svou disciplínu (šachy) mimořádně rád, více než většina jiných hráčů. To mi pomáhá déle si uchovat energii a udržet pozornost, radovat se ze hry, i když se mi právě moc nedaří. Jednoduše se cítit ve svém povolání šťastný.“ □

INZERCE

Jsme
hrdým partnerem
správného stravování

BILLA

GENERÁLNÍ PARTNER
ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU
2024 - 2027

RENÁTA ŠTRBÍKOVÁ prožila skvělou hráčskou kariéru, od kadetských let až po seniorské šampionáty dokázala získávat medaile. Zahrála si i na olympijských hrách a své zkušenosti dnes jako reprezentační trenérka předává dalším generacím stolních tenistek. Sama moc dobře poznala, jak je náročná cesta od teenagerovského věku až po účast pod pěti kruhy.

TEXT: JIŘÍ NIKODÝM

Rotace v ústraní, vládně rychlost a síla

Jak je pro stolní tenis důležitou akcí Olympiáda dětí mládeže? Jak pomáhá sportovcům a samotnému stolnímu tenisu?

„Myslím si, že každá taková akce, která nese název olympijská, je pro daný sport pozitivní propagací. Pro děti a mládež hlavně ctí a také sportovní vidinou do budoucna. Nebavím se o přínosu finančním, ale o přínosu pozornosti pro sport a příslibu příchodu nových sportovců.“

Jak daleko či blízko je z ODM na OH? Jak motivačně působí start na ODM na děti směrem k dalšímu zlepšování?

„Strašně moc daleko s vlivem spousty aspektů. Je to dlouhá cesta, kterou provází především zdraví, tvrdá práce, talent, vašeň, radost, motivace, odříkání, štěstí na lidi potažmo trenéry, zázemí, podpora rodičů, finance atd. Nemůžu posoudit, jak to působí na samotné děti, každý může mít jinou motivaci. Ale doufám, že minimálně ten pocit, že REPREZENTUJI v nich vyvolá další touhu po tomto vnitřním zážitku.“

Kudy vede cesta od ODM? Jaký doporučujete tréninkový a herně-soutěžní vývoj až do konce mládežnického/juniorského věku?

„Těžko popisovat konkrétní cestu, protože žádná taková přímá, konkrétní neexistuje. Kdyby existovala, byl by zřejmě každý hráč účastníkem olympiády. Individuální sport je v tom samozřejmě ještě víc specifičtější, ale i tady se můžeme držet

nějakých základních zásad. Pokud se bavíme o mládežnickém věku, tady by měla být už dávno ustálena technika. V dnešní době je samozřejmě rozvoj další kreativity nutný, pokud chci patřit mezi ty nejlepší. V mládežnickém věku je standardní přidávat hlavně na objemech a fyzické kondici. Tréninky probíhají dvakrát denně. Hráč by si měl umět najít svoji zbraň a postavit na ní svůj systém hry. Nácvik podání by měl patřit skoro ke každodennímu programu hráče. K tomu všemu se samozřejmě více dbá na regeneraci. Soutěže probíhají na domácí i mezinárodní scéně souběžně. Můj názor je takový, že se dneska až příliš soutěží: domácí turnaje, liga, mezinárodní turnaje, dokonce turnaje o peníze... Hodně se cestuje, hraje. Následkem toho je méně tréninků, a hlavně častá zranění, kterých je s dobou minulou nesrovnatelně mnoho. Samozřejmě vím, že i stolní tenis je dnes silovějším sportem, než býval, i přesto si myslím, že se zaměřujeme hodně jednostranně v porovnání s minulostí, a to už od útlého věku... Ne vše staré bylo špatné.“ (úsměv)

Na co je v tomto období důležité se zaměřit z hlediska dovedností, techniky, hry a motivace?

„Já bych zařadila motivaci v tomto období jako nejdůležitější aspekt. A budu mluvit o ní. Aby ten mladý člověk zjistil, co chce. Aby měl oporu v trenérovi. Aby na trénink nechodil pouze z donucení, aby měl nějaký cíl, sen, cestu, radost. A ten sen nemusí být nutně olympiáda.

TRENÉRKA STOLNÍHO TENISU
RENÁTA ŠTRBÍKOVÁ

Narozena: 6. 8. 1979 v Havířově

Profese: bývalá reprezentantka, nyní trenérka v Národním tréninkovém centru v Havířově, do konce roku 2022 reprezentační trenérka žen do 21 let, od roku 2023 reprezentační trenérka žen

Hráčské úspěchy: mistryně Evropy v mixu (2013), bronz na Evropských hrách v Baku v družstevch žen (2015), osmifinále ve dvouhře na MS v Japonsku (2009), několikanásobná mistryně ČR, 5x mistryně Polska ve družstvech (KST Tarnobrzeg), mistryně Evropy ve čtyřhře a smíšené čtyřhře kadetek (1994), stříbro na MEJ (1997), semifinále turnaje Pro Tour Rio de Janeiro (2004), čtvrtfinále turnaje Pro Tour Petrohrad (2005), semifinále čtyřhry turnaje Pro Tour Doha (2006), 12. místo na MS družstev (2006)

Trenérské úspěchy: osmifinále na ME družstev (2023), trenérka Hany Matelové při postupu na OH v Paříži (2024)

Hana Matelová,
svěrenkyně Renáty
Štrbákové, si zahraje
v Paříži už na třetí
olympiádě

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

Někdo stačí hrát extraligu. Někdo se chce stát mistrem republiky. Někdo chce být olympijský vítěz a někdo se chce prostě jen hýbat anebo žít sportem. Je jasné, že v tomto období se střídají emoce a začíná se objevovat svět, což je naprosto v pořádku. Mluvíme z vlastní zkušenosti. (úsměv) Ale pokud se něčemu dlouhodobě věnujete, patříte do nějaké sociální skupiny, tak by bylo špatně tam chodit z donucení, nebo to veškeré úsilí zahodit kvůli občasným výkyvům nálad nebo dočasným sportovním neúspěchům. A od toho je tam trenér, který by se měl společně s hráčem snažit tyhle nástrahy překonat. Takže motivace patří určitě k tomu hlavnímu aspektu mimo samotný trénink, který je individuální záležitostí a je ovlivněn možnostmi jedince.“

Jaká jsou ve stolním tenisu největší úskalí přechodu z juniorské do seniorské kategorie?

„Je to velmi složité období pro stolního tenistu, pokud se bavíme

„DNESKA SE AŽ PŘÍLIŠ SOUTĚŽÍ. HODNĚ SE CESTUJE, HRAJE. NÁSLEDKEM TOHO JE MÉNĚ TRÉNINKŮ, A HLAVNĚ ČASTÁ ZRANĚNÍ, KTERÝCH JE S DOBOU MINULOU NESROVNATELNĚ MNOHO.“

o reprezentačních ambicích a budoucnosti profesionálního sportovce. Hráč už vlastně nepatří do žádné kategorie. Je dospělý, rozhoduje se sám. Vybírá si budoucnost, klub, směr, sport vs. studium, což je velké téma speciálně u děvčat. Do hry vstupují peníze, dnes pro hráče důležitější než kdy jindy v minulosti. Těžko soudit a srovnávat

s dobou minulou. Ze sportovního hlediska je to často tak, že kvalitativní rozdíl mezi juniory a seniory je velký. Mám na mysli zejména na mezinárodní úrovni. V ten moment může hráč i trenér dojít k pocitu, že tahle cesta nevede ke kýženým cílům. Tím se další práce stává motivačně náročnou pro obě strany. Hráč určitě potřebuje podporu rodičů a nějakou finanční jistotu, to je jasné. Nikdo nežije ze vzduchu. Ale obecně to stojí více na hráči samotném, i přestože patří nadále do určité tréninkové skupiny. Důležité je investovat čas navíc do individuálního tréninku, což je dnes prostě povinností. Investice vlastních financí je bohužel také potřeba. Z mého pohledu něco skousnout, překonat těžké období a šlápnout do toho za to určitě stojí. Třeba i při studiu. Stolní tenis je přece jen sport, ve kterém se můžete prosadit i v pozdějším věku. U holek je situace složitější, jelikož rozdíl v pozdějším finančním ohodnocení je markantní. Pokud opravdu nevyunikají a není zde náznak nějakého →

Renáta Štrbíková s Kateřinou Tomanovskou na loňském mistrovství Evropy družstev v Malmě. České ženy vypadly v osmifinále s Itálií.

vybojovala v červnu. Stálo ji to hodně sil a zaslouží si velkou pochvalu. Další variantou je postup ve smíšené čtyřhře, kde proběhl kvalifikační světový turnaj, plus se nominovaly další páry, také ze žebříčku. Poté má každý kontinent jeden kvalifikační turnaj. Z toho našeho evropského postupovalo pouze pět hráček. A jako poslední kvalifikační prvek je kvalifikovat celé družstvo, což se děje opět podle žebříčku. A pokud se mě ptáte, jak se dostat na OH obecně, tak to je opravdu i celoživotní (sportovní) úsilí, které se ne vždy vydaří.“

Co rozhoduje v současném stolním tenisu o úspěchu a neúspěchu? Dovednosti? Hlava? Zkušenosti?

„Já myslím, že rychlost, specifické technické údery, nový přístup k mentální přípravě, reakční tréninky, síla a samozřejmě hlava. Nemyslím si, že jde vypíchnout jedna věc, která by tomu vévodila. O úspěchu rozhoduje komplexnost. Stolní tenis ‚každý‘ přece hrál, na chatě, na vojně, v družině, ale jen málo lidí ví, co to doopravdy obnáší.

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

posunu v budoucnu, je bohužel často na zvaženu, jestli nejlépe opravdu radši cestou studia.“

Jak se dostat na mezinárodní úroveň a na pozice, odkud se dá dostat na olympiádu? Co je k tomu potřeba z pohledu hry, a hlavně po mentální stránce?

„Z pohledu hry práce nohou, zrychlení za stolem, hra blíž u stolu. Prosazuje se víc než dřív hra bekhendem. Výjimečnost ve smyslu nestandardních úderů. Dnes vévodí evropskému mužskému stolnímu tenisu hráči, kteří jsou za mě atypičtí, něčím odlišní. Konkrétně například Félix Lebrun z Francie, Slovinec Darko Jorgič nebo Švéd Truls Møregardh. Dalším aspektem je trénink podání a příjmu, velký nedostatek u našich hráčů. Hra se obecně zrychlila a je v ní větší důraz na sílu. Rotace jsou v ústraní, což je způsobeno jiným materiálem míčků. Po mentální stránce jsou důležitými aspekty odvaha a rychlý návrat zpět z nepříznivého stavu. Jestli se bavíme o systému, tak se hráč musí účastnit turnajů WTT Series (obdoba

„TRÉNINK PODÁNÍ A PŘÍJMU JE VELKÝ NEDOSTATEK U NAŠICH HRÁČŮ. DŮLEŽITÝMI ASPEKTY JSOU ODVAHA A RYCHLÝ NÁVRAT ZPĚT Z NEPŘÍZNIVÉHO STAVU.“

ATP), které jsou rozděleny do různých úrovní. Hráč, který není top hráčem, se často nemá šanci dostat na nejlepší turnaje. A jelikož se hrají turnaje úplně po celém světě, hodně záleží na penězích. Menší svazy na to nemají tolik financí a často to dopadá tak, že někteří hráči nevidí smysl reprezentovat. V jejich mysli se neprosadí, nevydělají. Ale upřímně, reprezentovat bývala kdysi především hrdost a ne výdělek, ten byl v klubech. Tento aspekt momentálně postrádám. Jak se dostat na olympiádu... Teoreticky a na papíře je to záležitost jednoho roku. Pokud se bavíme o systému. Počítá se osm nejlepších výsledků za poslední hrací rok. To je varianta na postup dle světového žebříčku. Takže samozřejmě jezdíte nonstop, ale taky musíte něco umět a něco vyhrát. Což se teď podařilo Hance Matelové, která si účast na OH

Trénuje se dvoufázově, je to jeden z nejrychlejších sportů na světě, měli byste mít cit v ruce, švih, výbušnost, rychlostní vytrvalost, výborný pohyb na malém prostoru, obratnost, ovládat techniku, rozumět rotacím a různým hracím stylům a materiálům. Nejsme tenis, kdy jste pět hodin na kurtu, takže z tohoto hlediska nepotřebujeme například až takovou vytrvalost nebo hrubou sílu. Máme proti sobě soupeře, který nám chce vnutit jeho styl hry, který nám nechce dovolit ukázat, co jsme natrénovali. Tohle vše bychom měli umět spojit, a to ve vzdálenosti 2,8 metru od soupeře, s míčkem letícím i 100 kilometrů za hodinu. Správně se k tomu postavit a ještě takticky správně umístit. Takže, jak už jsem nadnesla: Jó, ty hraješ ping-pong? Tak to umím, to jsem taky hrával!“

VÝŽIVA PROFESIONÁLŮ

www.halbich.cz

INZERCE

SKATEBOARDING

RYCHLOBRUSLENÍ

INLINE HOKEJ

INLINE ALPINE

FREE STYLE

KRASOBRUSLENÍ

Ze školy do akademie

Ppsychický vývoj dítěte, probíhá-li zdravě, se v závěru zlatého věku motoriky dostává do specifické situace. Je mu cca 12-15 let, JÁ je už dávno objeveno, okolí je prozkoumáno v jeho hranicích, energie je nastřádána a nastává čas hledat své místo ve světě. S výjimkou některých sportů, jako je gymnastika nebo krasobruslení, kde toto rozhodnutí musí přijít dříve, se dítě teď rozhoduje, jakou roli ve svém životě sportu přisoudí. Nově získané dovednosti a stoupající výkony působí dětem radost, o to větší, že si své pokroky uvědomují.

TEXT: ZDENĚK HANÍK,
ONDŘEJ FOLTÝN

Na počátku tohoto období už se nesmíš, vážený trenérský kolego, soustředit primárně na techniku, což nám otevře prostor pro rozvoj taktického, resp. psychického potenciálu. Ani sportovec přece nemůže zůstat dítětem. Dospívá, rostou jeho zkušenosti, více se zajímá o smysl a podobu tréninku. A pochopitelně i požaduje, abys ho bral vážně. Tvou autoritu může uznat, pokud je sám uznán. Sportovec od tebe v této době očekává chování zkušenějšího partnera. V našem modelu je na prahu třetího, akademického patra tréninku. To potvrzuje trenér olympijských vítězů ve volejbale:

„Trenéři by měli být citliví na individuální potřeby každého hráče a přizpůsobit tréninkový plán tak, aby byl pro něj efektivní

a zároveň ho nenaplnil zbytečným stresem. Je důležité, aby se hráči cítili podporováni a aby se naučili řešit obtíže a problémy, které je čekají na cestě k jejich cíli.“

BERNARDO REZENDE

V tomto období se u dětí začíná zásadně rozvíjet abstraktní myšlení. Už si ne-

musí hrát jen na hřišti, ale i ve své vlastní hlavě. Abstraktní myšlení umožňuje dítěti objevovat ve hře skryté taktické souvislosti. Na konci této vývojové fáze už hráč rozvíjí jednoduché strategie. Trénink proto musí ponechávat dostatek prostoru k osobnímu rozhodování, pro které nastaly ideální předpoklady. Nastupující prepuberta již není typicky hravým obdobím, ale stále platí: Nechme hráče, ať je hra samotná naučí herním konceptům.

V tom všem jsi coby trenér partnerem i lídrem. Nemusíš už být ryzí autoritou. Pokud bys trval na zcela nerovném vztahu, zvláště sportovec s mistrovskými ambicemi by se mohl snažit vymanit z tvého vlivu. Ke skutečnému mistrovství potřebuje sportovec svobodu, tedy volnost v rámci hranic, jež si sám stanovuje a nemusí mu je dávat někdo zvenčí. Trenér mu v tom pouze pomáhá a je odbornou autoritou. Svěřenec se musí začít vyvíjet originálně, s ohledem na individuální silná a slabá místa. Zaměření v tomto období by tedy mělo cílit především na individuální herní rozvoj. Soutěž je přitom třeba brát stále jako pokračování trénin-

ku ve smyslu učení se hře. Jinými slovy – soutěže jsou prostředkem nikoliv cílem.

A trénink by se už neměl opírat jednostranně jen o názornost jako v předcházejícím období. Názornost brzdí vývoj abstraktního myšlení, tolik důležitého pro rozvoj taktického jednání.

V akademii přesuň těžiště učení od nápodoby někoho nebo něčeho k samostatnému vytváření. K taktice patří myšlení a experimentování.

HALÓ, VOLÁ RODIČ!

Mezi potenciální spojence musíme počítat rodiče. Jsou velmi důležití, bez nich to nejde, ale zároveň jsou někteří velkým nebezpečím. V dobré víře často organizují každou minutu dne své ratolesti a jakýkoli její úspěch vnímají, jako by byl jejich vlastním. Známe to... Když se rodičům život nepodaří úplně podle jejich představ, své ambice často přivedou na děti. Chtějí pro ně to nejlepší a nerozumí tomu, že dítě právě nachází –

i když bolestně – svůj vlastní přístup k životu. Často jim umetají cestičku a chodí za trenérem s otázkami: „Proč zase můj Honzík nehrál? Klára udělala šest chyb, mám to napsané, a moje Simonka udělala jenom jednu a hned střídala...“

A rodiče dělají i další chyby! Kladou na děti přemrštěné nároky, tlačí na ně. Neuvědomují si ovšem, že připravují své dítě o osobnost i dětství. Jakmile se pak dítě jen trochu odtáhne nebo odporuje, pokládají to za zradu, protože přece chtějí pro děti to nejlepší. Olympijská medailistka v lyžování dodává:

„Ten opravdový boj byl za dob spolupráce s mým otcem. To byl každodenní boj. Moc mi to dalo a naučilo mě to. Pokud

bych to mohla vrátit, tak bych neměnila. Rozhodně se ale nechci vracet do svého dětství – jsem ráda, že jsem si to prošla. Když jsem byla malá, tak úplně nevím, co bylo motivací, byl to spíše takový mus. Protože tatínek chtěl, aby to bylo takhle, tak to tak prostě bylo. Takže nevím, jestli by se dalo mluvit o nějaké motivaci.“

ŠÁRKA STRACHOVÁ

Zase jsme u principu přiměřenosti. Děti, které mají před sebou sportovní

dráhu, musí chtít vyhrávat. Trenéři a rodičové by je v jejich snažení měli podporovat. Současně jim však musí připomínat, že opravdu důležité je v tomto věku to, co umí, jak se snaží a jak trénují. A že výsledky nejsou nejdůležitější. Radost z dílčího vítězství časem zapadne, kdežto um přetrvává.

Nech syny a dcery, aby si vydobyli své místo na slunci po svém. Nebojuj jejich životní bitvy za ně, jen buď s nimi, když to bude opravdu potřeba.

HLEDÁNÍ OSOBITOSTI

Vraťme se ještě ke svobodě, která je docela zajímavým smyslem života, pro jednotlivce i celé společnosti. A právě svobodě se sportovní trénink nesmí postavit do cesty. Hlavně musíš rozumět tomu, co se v dítěti děje. Jak jsme výše řekli, svět v jeho hranicích je poznán, zbývá do těchto podmínek vtěsnat vlastní JÁ.

V této době před osobnostním osvobozením potřebuje dítě cítit, že světu nabízí něco hodnotného. Že je unikátní a zasluhuje si pozornost. Dítě ví, že pozornost budí projevy osobité, specifické, a tak hledá svůj jedinečný styl chování. Snaží se najít rukopis, jímž by se mohlo vepsat

do historie světa. Bez sebeúcty se totiž nenaučí ani rovnoprávně respektovat druhé a dobrovolně kvůli nim sám sebe omezovat.

Bezstarostná hra ustupuje definitivně do pozadí a původně hravé chování se stává vážnou záležitostí, protože vzbuzuje tolik žádanou pozornost. Hledání vlastního výrazu se dostává do rozporu s poslušností. Právě proto učenlivý robot, jehož známe z předcházející vývojové fáze, najednou začíná odmítat prostě napodobování a začíná se svým chováním experimentovat.

Vychází nám z toho jasný návod. Musíš se vyrovnat s tím, že dítě v tomto věku začíná mít vlastní názor na hru a výkon vůbec, ale zároveň přijímá za své názory a své jednání částečnou odpovědnost. Vezme tě jako odbornou autoritu, pokud ho budeš brát vážně a uznáš, že si zaslouží pozornost v podobě vysvětlení, argumentace, diskuse.

Pro práci s ním je podstatné, že potřebuje odezvu okolí, jde mu přece o pozornost. Proto se objevuje smysl pro spolupráci, tendence k součinnosti a potřeba patřit do týmu. Přirozeně hledá a obsazuje své role v týmech a partách ve sportu i mimo sport.

Sport poskytuje solidní možnosti tyto potřeby naplnit. Pokud se to nepodaří – ve sportu nebo jinde – dítě může ztráct →

orientaci a vyvíjet se po sobecké linii. Je-li odmítáno, může svou snahu o osobitost vložit do agresivní kritiky svého okolí. Jde tedy o to, jak potřebu vynikat zapojit do služeb výkonu.

S tím přicházejí nové trenérské výzvy. Mladí například často sní o vrcholných sportovních výkonech, přestože už chápou, že pokud nejsou od malička zapojeni do vrcholové sportovní přípravy, nemají valnou naději uspět. Měl bys jejich sny usměrnit, ale ne pohřbit. Kam jinam než k tomu, co se jim daří. A to je krásný a inspirativní svět rozvoje taktiky. Pochopí-li její dítě správně, zjistí, že taktické myšlení mu pomůže i v životě, třeba při řešení otázek, jak najít radost, i když se případně nestane vrcholovým sportovcem.

Taktika se postupně stává ústředním tématem tréninku. Po 13. roce života se rozvíjí herní inteligence, která je adaptací na proměnlivé podmínky, projevem porozumění logice hry, rozlišováním podstatného od nepodstatného a předpokladem pro trénink taktiky. Taktika v různých sportech má hodně odlišných podob, ale zároveň i společné principy. Taktické myšlení běžce na lyžích bude zřejmě souviset s rozložením sil a výkony soupeřů na trati, ale zřejmě nejsložitější je taktika v kolektivních sportech. Souvisí se zmíněnou herní inteligencí, která se liší od inteligence obecné. Zahrnuje herní vnímání, přemýšlení i rozhodování, říkáme tomu herní kognice. V kolektivních hrách k tomu přibývá týmové citění a ochota podřídit se týmu.

Vrací se nám tedy hravost jako součást tréninku? Do určité míry, trenéři někdy vedou nesprávně ostrou hranici mezi hraním a učením. Dovednosti pak jsou izolovány od herního prostředí a hra je vnímána jako nezávazná aktivita, kdy jsou děti ponechány vlastní libovůli. To nechceme! Hra a osvojování dovedností i taktiky k sobě bytostně patří a musí se v tréninku stále prolínat.

Kombinuj uznání jedinečnosti každého jedince s podporou sebeúcty a sociálních dovedností. Reaguj na měnící se potřeby a názory sportovců a zahrnuj taktické myšlení do tréninku jako základní učební nástroj. Podporuj týmovou spolupráci a sociální integraci.

VZORY

Přirozené vzory dokážou strhnout a příklady táhnou. Dítě vidí, jak se chováme, a velmi citlivě si všímá, pokud je to v rozporu s tím, co říkáme. A to zejména v pubertě. Jde o období, kdy rapidně ubývá výchovná síla rodičovského vzoru. Tvoje trenérská role jako vzoru může do jisté míry nahradit už okoukanou roli rodiče, proti kterému je zvykem se v této době vymezovat.

Trenér má být vzorem nejen jako sportovec, ale hlavně jako člověk. Jak ale upozorňuje známá psycholožka:

„Mladiství mají právo zpochybnit rodičovský vzor, vzepít se mu a vytvořit si vlastní představu o sobě

a o světě. Moudří rodiče s tím počítají a v pravý čas otevírají dveře jiným vzorům mimo rodinný kruh.“

JIŘINA PREKOPOVÁ

Rodič, učitel ani trenér už nemohou předstírat, že jsou neomylní. Dítě je občasným svědkem jejich omylů. Už poznalo, že svět dospělých není dokonalý. Chce jiný svět a může si připadat lepší než dospělí, a ti nemusí vždy trvat na své prevaže. Mohou navrhovat nová rozdělení rolí a odpovědnosti. Oni nabízejí, dítě odmítá nebo přijímá. A za obojí už musí nést důsledky.

Přichází tedy doba, kdy dítě rozliší formální a neformální autoritu – v rámci rodin, týmů, společnosti, v osobě trenéra. Pokud se to povede, může dítě vnímat svůj vztah s dospělými s respektem k jejich zkušenostem a neformální autoritě. Pokud se to nepodaří, hle-

dí dítě na autority svrchu, dostává se do konfliktu se světem, nepřijímá dohody a kompromisy. Prožívá prudké a spontánní emoce, jež si často protiřečí. Příčinu svého stavu vidí v okolí, jeho vzpoury mohou mít podobu výtržností a destrukce. Nejde v nich o rozum, mají kořeny v citech. Nerozumí jim pochopitelně ani dítě samo. Ale vnější autoritu potřebuje, hledá ji. Udržet je při sportu a tréninku je proto tvoje zásadní role trenéra.

Autority jsou pro vývoj důležité stejně jako kdykoli jindy. Pokud pochopíš, kolik nejistoty se skrývá za impulzivním, agresivním nebo ignorantským chováním, můžeš v pravou chvíli poskytnout a připomenout pocit bezpečí, které přináší mír s okolním světem. Jde o dobré načasování a přijatelnou formu těchto zásahů. Rodič, učitel ani ty jako trenér nemůžete očekávat, že se vám dostane zadostiučinění a že se vám dítě pod vlivem vaší péče vrhne do náruče. Můžete si však být jistí, že dítě vaše působení vnímá.

Výsledkem této revoluce je citová stabilizace. Dítě přestavělo svůj emoční vesmír. Lépe rozumí svým emocím, lépe zvládá roztrpčenost, hněv, zklamání, žárlivost i strach. Otevírá dveře pro nové vnímání pozitivních emocí, jako je láska, vděčnost nebo radost.

Tvoje role trenéra v pubertě může účinně doplnit výchovný vliv rodičů. Je důležité, abys působil jako vzor nejen ve sportovních dovednostech, ale i jako osobnost, pomůžeš tím hráčům ve formování vlastních hodnot a získávání respektu k neformální autoritě.

FORTUNA
sponzor pořadu

iSport
PODCAST

NOVÁ

LIGA NARUBY

**JEŠTĚ VÍC
FOTBALU NA
JEDNOM
MÍSTĚ**

**OBLÍBENÉ
POŘADY
A EXKLUZIVNÍ
ROZHOVORY**

**KAŽDÝ TÝDEN NA
WWW.LIGANARUBY.CZ**

SETŘI A VYHRAJ MILIONY

SETŘI A VYHRAJ 100 Kč

Milióny

5 000 000 Kč

NAVÍC 2X VÝHRA 1 000 000 Kč

200 Kč 500 Kč 1 000 Kč

HRA 1: Najděte symbol a vyhraďte příslušnou částku uveďte pod ním.

VÝHERNÍ ČÍSLA

VAŠE ČÍSLA

HRA 2: Setřete hrací pole. Pokud se některé VAŠE ČÍSLO shoduje s některým VÝHERNÍM ČÍSLEM, vyhráváte částku uvedenou pod ním.

309

SETŘI A VYHRAJ 200 Kč

Milióny

10 000 000 Kč

NAVÍC 4X VÝHRA 1 000 000 Kč

500 Kč 1 000 Kč 1 500 Kč 2 000 Kč

HRA 1: Najděte symbol a vyhraďte příslušnou částku uveďte pod ním.

VÝHERNÍ ČÍSLA

VAŠE ČÍSLA

HRA 2: Setřete hrací pole. Pokud se některé VAŠE ČÍSLO shoduje s některým VÝHERNÍM ČÍSLEM, vyhráváte částku uvedenou pod ním.

31

SETŘI A VYHRAJ 50 Kč

Milióny

2 000 000 Kč

NAVÍC VÝHRA 1 000 000 Kč

100 Kč 200 Kč

HRA 1: Najděte symbol a vyhraďte příslušnou částku uveďte pod ním.

VÝHERNÍ ČÍSLA

VAŠE ČÍSLA

HRA 2: Setřete hrací pole. Pokud se některé VAŠE ČÍSLO shoduje s některým VÝHERNÍM ČÍSLEM, vyhráváte částku uvedenou pod ním.

308

18+ HRAJ S ROZUMEM

Ministerstvo financí varuje:
Účastí na hazardní hře může vzniknout závislost!

Setři
a vyhraji
i online